

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 2 – 3 października 2014 r.
na kierunku *zarządzanie* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia o
profilu praktycznym i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – członek PKA

- prof. dr hab. Anna Czubała - ekspert PKA

- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny

- Adrian Duleba – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na kierunku *finanse i bankowość* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS3-0145/TBM/210/94 z dnia 28 czerwca 1994 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych. Na mocy decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nr DSW-2-05-4003-67/08 z dnia 27 czerwca 2008 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku *zarządzanie* w Wydziale Zamiejscowym w Szczecinie, zaś decyzją nr DNS-WUN-6022-22225-2/IŻ/12 z dnia 20 czerwca 2012 r. uprawnienia do prowadzenia kształcenia na studiach drugiego stopnia na tym kierunku.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Konwentu nr 174/2013 z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia strategii Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Zgodnie z treścią tej uchwały strategia Uczelni została określona do roku 2016. Strategia Uczelni stanowi załączniki do wymienionej uchwały. W

dokumencie tym określona została również misja Uczelni. W dokumencie tym określono także strategie dla jednostek organizacyjnych Uczelni, tj. dla Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu, Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie oraz dla Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Konwentu wraz z listami obecności w powyższych sprawach. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tych dokumentów uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Konwent oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Strategia WSB w Poznaniu ma rozbudowaną strukturę, która odpowiada standardom przyjętym dla tego typu dokumentów w sektorze szkół wyższych. Została opracowana przy zastosowaniu metody Balanced Scorecard, a obejmuje kolejno następujące części.:

- I. Preambułę,
- II. Strategię Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu,
- III. Strategię ogólnouczelnianą i strategie Wydziałów,
- IV. Strategię Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu,
- V. Strategię Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie,
- VI. Strategię Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

Strategia ogólnouczelniana określa główne cele strategiczne dla całej organizacji oraz cele strategiczne dla wchodzących w jej skład jednostek podstawowych. Strategie poszczególnych Wydziałów ustalają, odpowiadające ich specyfice, sposoby osiągnięcia przypisanych im celów, z zachowaniem niezbędnej w organizacji spójności.

Misja WSB będąca misją zarówno Uczelni jak i jej Wydziałów charakteryzuje sens istnienia tego podmiotu na rynku edukacyjnym. Misja wyjaśnia studentom, pracownikom i otoczeniu zewnętrznemu najistotniejsze elementy tożsamości Uczelni. Jej istotę wyraża hasło: **„Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej”**.

Ocena tak sformułowanej misji wypada pozytywnie. Określa ona wartości stanowiące istotę funkcjonowania Szkoły. Opisując zasięg jej działalności, ofertę dydaktyczną i jej adresatów, wskazując na priorytety i wartości tych, którzy podejmują decyzje wyczerpuje wszystkie istotne cechy przypisywane misji każdej instytucji.

Strategia Rozwoju WSB, obejmuje, oprócz omówionej wyżej misji także cel nadrzędny strategii, wizję Uczelni, jej interesariuszy, najważniejsze ilościowe cele strategiczne dla całej WSB, najważniejsze cele strategiczne dla Wydziałów oraz zakres i mierniki strategii. Na zakres i mierniki strategii składają się poszerzenie profilu, nowoczesne produkty dydaktyczne, nowe obszary działalności, kadrę dydaktyczną, akademickość, efektywne procesy wewnętrzne, zarządzanie relacjami z klientem przy wykorzystaniu technologii informatycznych oraz politykę marki.

Oceniając strukturę Strategii WSB w Poznaniu należy podkreślić jej właściwą budowę. Jest ona swoistym drzewem celów, które opisuje cele rozpoczynając od deklaracji ujętej w misji, poprzez cele strategiczne dla całej Uczelni, cele Wydziałów, a na zakresach i miernikach kończąc. Wszystkie cele tworzące to drzewo zachowują wewnętrzną spójność.

W tym dendrogramie swoje istotne miejsce mają cele składające się na koncepcję kształcenia. W sposób najogólniejszy wyraża ją, jeden ze strategicznych priorytetów ewolucji WSB, którym jest rozwój obszarów kształcenia obejmujący kierunki z profili nauk ekonomiczno-prawnych, społeczno-humanistycznych, technicznych oraz nauk o zdrowiu i urodzie.

Za kluczowe cele strategiczne opisane za pomocą odpowiednich mierników Uczelnia uznaje następujące:

- liczbę studentów studiów wyższych i słuchaczy studiów podyplomowych,
- liczbę uprawnień,

- pozyskane fundusze zewnętrzne,
- pozycje w rankingach.

Analiza celów strategicznych Uczelni upoważnia do stwierdzenia, że nie dotyczą one wprost kształcenia, jako podstawowej funkcji szkoły wyższej. Są bliższe celom operacyjnym ze względu na ich stopień uszczegółowienia. Wszystkie one jednak, co wynika także z ich opisu słownego, odnoszą się do podstawowej aktywności Szkoły, którą jest kształcenie i wszystkie one składają się na przyjęta do realizacji przyszłości koncepcję kształcenia.

Strategia Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie WSB w Poznaniu jest integralną częścią Strategii WSB w Poznaniu. Jest strategią rozwoju, która ma przygotować odpowiednie działania, tak, aby szybko reagować na wyzwania otaczającego rynku oraz zapewnić harmonijny i efektywny rozwój wewnętrzny Wydziału. Wizja Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie jest następująca „Regionalny lider w kształceniu studentów łączących naukę i pracę”. region rozumiany jest przy tym jako województwo zachodniopomorskie ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłego województwa szczecińskiego (rozważane jest również uwzględnienie północnej części województwa lubuskiego). Strategia Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie, podobnie jak strategia WSB w Poznaniu, ma podobną strukturę i obejmuje takie zakresy działalności jak: poszerzenie profilu, nowoczesne produkty dydaktyczne, nowe obszary działalności, kadra. Każdy z obszarów został w strategii opisany.

Strategia rozwoju profilu i produktów dydaktycznych Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie wiąże się ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, według której wyzwaniem strategicznym jest dostosowanie oferty szkolnictwa w regionie do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku. Uwzględniając te potrzeby Wydział Ekonomiczny w Szczecinie w latach 2013-2016 planuje rozwijać swój profil o kierunki wykraczające poza dotychczasowy profil ekonomiczno-prawny (kierunki społeczno-humanistyczne, techniczne oraz z zakresu nauk o zdrowiu i urodzie).

W zakresie nowoczesnych produktów dydaktycznych Wydział podejmuje i będzie podejmował nadal wysiłki skierowane na wprowadzenie innowacyjnych elementów kształcenia, które dostosują system do wymogów nowoczesnej gospodarki. Innowacją w tym znaczeniu może być nowa oferta produktowa oparta na multikierunkach, nowoczesne metody kształcenia obejmujące peer learning („partnerskie uczenie się”), „burze mózgów” ale także symulacje komputerowe, case study i inne.

W zakresie obszarów działalności Wydział planuje zwiększenie udziału w rynku oraz rozszerzenie oferty Wydziału poprzez uruchomienie komercyjnej działalności szkoleniowej oraz udział w procesie konsolidacji rynku szkolnictwa wyższego. Wśród głównych celów strategicznych związanych z nowymi obszarami działalności są także m.in. udział w procesie konsolidacji rynku szkolnictwa wyższego w województwie zachodniopomorskim; komercyjne wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych.

W obszarze strategii optymalizacji procesów dotyczących pracowników naukowo-dydaktycznych w celu zwiększenia satysfakcji studentów i słuchaczy opracowany zostanie i wdrożony system wsparcia metodyczno-technologicznego dla kadry naukowo-dydaktycznej. Celem tego systemu jest zapewnienie szkoleń w szerokim zakresie w celu ułatwienia dydaktykowi prowadzenia zajęć zgodnie z najnowszymi technikami nauczania doprowadzając tym samym do wzrostu jakości i atrakcyjności prowadzonych zajęć.

Należy zauważyć, że przyjęte w strategii zakresy działalności są w stosunku do siebie komplementarne, i na zasadzie synergii tworzą oryginalną, spójną wewnętrznie koncepcję kształcenia. Rozwiązanie to należy, zatem ocenić pozytywnie. Koncepcja kształcenia na kierunku *zarządzanie* w pełni wpisuje się w misję Uczelni. Jest ona oparta na profilu praktycznym, w którym wiedza przekłada się na konkretne umiejętności pozwalające na odnalezienie się absolwenta kierunku w określonym segmencie rynku pracy. Program kształcenia, a w szczególności oferowane specjalności jest dostosowany do realiów rynku pracy.

Powyższe rozważania upoważniają do konstatacji, że przyjęta przez Szkołę koncepcja kształcenia jest wewnętrznie spójna i dobrze wpisana jest w opisany wyżej dendrogram celów.

Podsumowując można stwierdzić, że strategia WSB w Poznaniu oraz strategia Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie tworzą dobrą podstawę dla rozwoju opisanej w strategiach koncepcji kształcenia. Jej uszczegółowienie poprzez wskazanie długofalowych zamierzeń zawartych w celach strategicznych oraz zakresach działalności jest w pełni satysfakcjonujące.

Oceniając spójność koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku ze strategią Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu oraz Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie należy stwierdzić jej zgodność zarówno z misją, jak i celami wskazanymi w strategii Szkoły i Wydziału. W koncepcji kształcenia kładzie się nacisk na kształcenie zarówno podczas studiów, jak i w ramach kształcenia ustawicznego zapewniającego właściwy rozwój kadry zawodowej. Wynikiem przyjęcia takiej koncepcji kształcenia jest przede wszystkim z nadanie procesowi kształcenia charakteru praktycznego rozumianego jako dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy. Oznacza to konieczność zapewnienia wysokiej jakości kształcenia oraz położenia nacisku na jego użyteczność z punktu widzenia potrzeb i wymagań rynku pracy.

Reasumując należy stwierdzić, że praktyczny i przyjazny wymiar studiów na kierunku *zarządzanie* na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie przejawia się w:

- udziale praktyków w procesie kształcenia,
- wykorzystaniu nowoczesnych formy prezentacji zajęć dydaktycznych (przy użyciu narzędzi audiowizualnych),
- wykorzystaniu e-learningu, e-serwisów i e-sylabusów,
- aktywizacji studentów poprzez stosowanie interaktywnych i aktywizujących metod nauczania,
- wskazywaniu praktycznego wymiaru wykorzystania omawianych zagadnień teoretycznych poprzez stosowanie analizy studium przypadku,
- wizytach studyjnych w wybranych przedsiębiorstwach (np. symulacje etc.),
- organizacji bezpłatnych, dodatkowych form kształcenia i doksztalcenia, których celem jest aktywizacja zawodowa, pomoc studentom i absolwentom w wejściu na rynek pracy (np. przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, Assessment Center), rozwój osobisty (np. trening kreatywności, pamięci, mindmapping, motywacja, techniki nauki), rozwój kompetencji miękkich (np. negocjacje, komunikacja, praca w grupie, budowanie zespołu itp.) czy przygotowywanie praktycznych projektów zespołowych,
- organizacji kursów przygotowawczych i egzaminów na certyfikaty zawodowe (BEC, EBCL, ECDL),
- możliwości uczestniczenia w płatnych stażach, organizowanych przez Biuro Karier i Praktyk w ramach 3 projektów finansowanych z UE EFS (obecnie na 3 miesięcznych stażach krajowych przebywa 2 studentów),
- organizacji przez Biuro Karier i Praktyk procesów coachingowych dla studentów w zakresie wyznaczania celu życiowego i sposobów jego osiągnięcia, uczenia się stosowania narzędzi wewnętrznego rozwoju a także doradztwa zawodowego i organizacji Targów Kariery.

Różnorodność oferty kształcenia wiąże się po pierwsze, przede wszystkim z działaniami dostosowującymi ofertę do potrzeb rynku pracy. Wiąże się to z nieustanną obserwacją rynku pracy i modyfikowaniem oferty specjalności. Prowadzi to w konsekwencji do nauczania treści, które są zawsze aktualne, stosowania nowoczesnych i aktywizujących metod nauczania oraz wykorzystywania nowoczesnych technologii wspomagających proces kształcenia, a także w przybliżaniu studentom problemów, z którymi mogą się spotkać w

pracy (udział w procesie kształcenia praktyków, wizyty studentów w przedsiębiorstwach, itp.).

Po drugie, różnorodność oferty kształcenia wynika z istotny kierunku *zarządzanie*, który ma charakter interdyscyplinarny, co sprzyja poznaniu problemów pojawiających się w różnych obszarach funkcjonalnych przedsiębiorstwa. Studenci uczą się zagadnień z zakresu ekonomii, finansów, marketingu, prawa, komunikacji interpersonalnej, prowadzenia negocjacji. Poza tym na kierunku *zarządzanie* wprowadzono szereg prac projektowych, które umożliwiają studentom zdobycie cenionych przez pracodawców umiejętności, efektywnego komunikowania się czy pracy w zespole. Na koniec studiów pierwszego stopnia studenci przygotowują projekt dyplomowy w zespołach projektowych.

Wskazane wyżej cechy kierunku *zarządzanie* znajdują swoje odzwierciedlenie w treściach przedmiotów nie tylko o charakterze ogólnym i kierunkowym dotyczących nauk o zarządzaniu, jako dyscypliny wiodącej oraz ekonomii i finansów jako dyscyplin wspomagających. Należy podkreślić udział przedmiotów specjalnościowych w całej strukturze kształcenia, który oferują wiedzę specjalistyczną, ale także pozwala nabyć określone umiejętności i kompetencje społeczne.

Absolwent otrzymujący tytuł licencjata posiadać będzie niezbędne podstawy teoretyczne z zakresu nauk o zarządzaniu, ekonomii i dyscyplin komplementarnych, w szczególności środowiska rynkowego i konkurencyjnego firmy, analizy zasobów wewnętrznych przedsiębiorstwa oraz planowania strategii rozwoju i zarządzania produkcją, personelem i finansami. Będzie przygotowany do pracy w charakterze specjalisty analityka i menedżera średniego stopnia zarządzania w przedsiębiorstwach, i jednostkach administracji publicznej, a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Jednocześnie u absolwenta kierunku *zarządzanie* rozwijane są kompetencje społeczne i zawodowe szczególnie w zakresie współpracy w grupie, samodzielności czy kontaktów interpersonalnych.

Sylwetka absolwenta studiów II stopnia określa, iż Absolwent kierunku *zarządzanie* II stopnia posiadać będzie profesjonalną wiedzę, na którą składają się zarówno elementy wiedzy ogólnej jak i szczegółowej. Nabyta wiedza podczas studiów II stopnia na kierunku *zarządzanie* skutkować będzie umiejętnością dostrzegania, obserwacji oraz interpretacji zjawisk gospodarczych, zdolnością wskazania ich genezy, wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi; zrozumieniem mechanizmów rządzących gospodarką, rynkami i podmiotami gospodarczymi, oceną wpływu otoczenia na procesy i zjawiska zarządzania.

Studia II stopnia przygotowują absolwenta do pracy na stanowiskach specjalistycznych i kierowniczych, a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, z nastawieniem na budowanie kompetencji, umożliwiających bardziej strategiczne podejście do podejmowania decyzji zarządczych. Specjalności realizowane na kierunku przygotowują studenta do pracy w poszczególnych działach organizacji np. dziale zasobów ludzkich, dziale marketingu i sprzedaży, dziale obsługi klienta.

Jednocześnie u absolwenta kierunku *zarządzanie* rozwijane są kompetencje społeczne, szczególnie w zakresie brania odpowiedzialności za powierzone mu zadania oraz samodzielnego podejmowania decyzji w tym decyzji w sytuacjach kryzysowych.

Wydział utrzymuje ścisły kontakt z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, traktując to jako nieodzowny element kształcenia. Szybko reaguje on na zmieniające się potrzeby i wyzwania płynące z rynku pracy dostosowując do tego ofertę kształcenia.

Podsumowując można stwierdzić, że realizowana na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie koncepcja kształcenia na kierunku *zarządzanie* charakteryzują się innowacyjnością, różnorodnością oraz elastycznością. Jest zgodna z nowatorskimi trendami w kształceniu w szkolnictwie wyższym.

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu realizuje projekt 4.1.1 „Staż szansą rozpoczęcia kariery zawodowej” w przypadku Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie grupą docelową są studenci I, II i III roku kierunku *zarządzania* studiów stacjonarnych. Dla studentów Wydziału

Ekonomicznego w Szczecinie przeznaczone są 22 staże krajowe, 3 zagraniczne. Z krajowych staży obecnej korzystają 2 osoby. W ramach tego projektu każdy ze studentów przed jego rozpoczęciem będzie uczestniczył w 3 szkoleniach z zakresu kompetencji miękkich, wprowadzających na rynek pracy. Stażyści mieli już okazję uczestniczyć w szkoleniach dotyczących zarządzania zespołem, efektywnej komunikacji oraz pierwszego kontaktu z pracodawcą.

1.2).

Udział poszczególnych grup interesariuszy wewnętrznych w zapewnieniu odpowiednich treści i form kształcenia, składających się na koncepcję kształcenia praktycznego i przyjaznego dla studentów, obejmował:

- organy statutowe (konwent, senat, rada Wydziału) i polegał na podejmowaniu stosownych uchwał,
- kadre naukowo-dydaktyczną i sprowadzał się do jej udziału w ciałach statutowych i zespołach programowych, współpracujących z menedżerami kierunku,
- studentów, którzy brali udział w ciałach statutowych Uczelni oraz dokonywali oceny zajęć dydaktycznych.

Decyzję o uruchomieniu (lub zamknięciu) kierunku i specjalności podejmuje Konwent Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, po uzyskaniu opinii Senatu (kierunek) i Rady Wydziału (specjalność). Konwent uchwała też efekty kształcenia przyjęte dla kierunku (oddzielnie studia pierwszego i drugiego stopnia). Senat Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu opiniuje efekty kształcenia i propozycje uruchomienia kierunku. Rady Wydziałów uchwalają plany studiów i programy nauczania.

Na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie powołano w roku akademickim 2013/14, podobnie jak w całym konsorcjum Szkół Bankowych, nową strukturę zarządzania dydaktyką, w której istotną rolę pełnią menedżerowie kierunków. Menedżer kierunku jest osobą, która jest specjalistą z zakresu kierunku studiów. Kieruje on zakładem dydaktycznym. Do jego zadań należą kwestie związane z kształtowaniem koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, jej modyfikacji i rozwoju, opracowaniem programów oraz doбором prowadzących zajęcia, a także zapewnienie jakości nauczania na kierunku.

Menedżer kierunku uaktualnia listę przedmiotów i treści programowych, ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim efektów kształcenia. Ma on do pomocy Radę Programową złożoną ze specjalistów z danego obszaru kształcenia, które powołuje Rada Wydziału. Zadaniem rady jest przygotowanie (lub zmiana) programu studiów. Menedżer kierunku wskazuje i ustala z Dziekanem koordynatorów przedmiotów, którzy opracowują programy przedmiotów.

Formą uczestnictwa interesariuszy wewnętrznych – studentów w procesie określania koncepcji kształcenia jest przeprowadzana cosemestralnie ankietyzacja wśród studentów, oceniająca formę i treści prowadzonych zajęć. Udział w procesie określania koncepcji kształcenia przejawia się także poprzez uczestnictwo studentów w organach kolegialnych Uczelni (Senat WSB w Poznaniu) oraz Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie (Rada Wydziału). W opinii studentów, ich głos jest ważny dla władz Wydziału, a ich uwagi są uwzględniane. Właściwy organ Samorządu studenckiego opiniuje propozycje zmian w planach i programach studiów.

Udział wszystkich interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku *zarządzanie* należy określić jako bardzo satysfakcjonujący. Stosowane na Wydziale nowatorskie rozwiązania organizacyjne, (w tym powołanie menedżerów kierunków), pozwalają na wykorzystanie pełnego potencjału wszystkich interesariuszy wewnętrznych przy realizacji koncepcji kształcenia, a w ramach niej prowadzenia takiego profilu kształcenia i osiągnięciem celów i efektów, które odpowiadają

zarówno potrzebom otoczenia, ale także perspektywom rozwoju kierunku zawartych w Strategii Wydziału.

Interesariusze zewnętrzni to przede wszystkim pracodawcy skupieni wokół Programu Partnerstwa Biznesowego i Rady Biznesu. Wszyscy oni w sposób konstruktywny wpływają na koncepcję kierunku i perspektywy jego rozwoju. Program Partnerstwa Biznesowego zakłada ścisłą współpracę z pracodawcami. Program określa również zakres współpracy między partnerami (Uczelnią a otoczeniem biznesowym) w obszarze kształcenia i badań naukowych. Daje także możliwość uczestniczenia przez studentów w stażach, wizytach studyjnych, spotkaniach z pracodawcą, szkoleniach prowadzonych przez praktyków rynku. W programie tym uczestniczą, jako interesariusze zewnętrzni m.in. przedstawiciele ZPZ Lewiatan, Enterprise Logistic Sp. z o.o., DHL Express, OCPL Systems.

Na Wydziale Ekonomicznym WSB w Poznaniu działa również Rada Biznesu, która składa się z przedstawicieli pracodawców i pracowników Uczelni. Rada Biznesu wyraża swoją opinię zarówno w odniesieniu do koncepcji kierunku, oferowanych specjalności jak i perspektyw jego rozwoju.

Obok Rady Biznesu z Uczelnią współpracuje szereg podmiotów, przede wszystkim z województwa zachodnio-pomorskiego, które oferują studentom praktyki i staże zawodowe, wizyty studyjne oraz spotkania z pracodawcami. Są nimi m.in. takie podmioty jak: Agencja Reklamowa Oskar Wegner Sp. z o.o., ALIOR BANK S.A., BACKER OBR Sp. z o.o., Baltic Forwarding Company Sp. z o.o., Biuro Nieruchomości „West House” w Szczecinie, ING Bank Śląski S.A, Grupa Azoty Zakłady Chemiczne S.A., PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów, PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra w Nowym Czarnowie, Urzędy Miast, np. W Szczecinie, Kołobrzegu, Świnoujściu, Urzędy Gmin, np. W Dolicach, Rymaniu, Starym Czarnowie.

Z powyżej analizy wynika, że zakres współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w zakresie tworzenia koncepcji kształcenia jest bardzo szeroki i różnorodny. Ich udział w tworzeniu i rozwoju koncepcji kształcenia, co potwierdziły dokumenty pozyskane w toku wizytacji, jest sformalizowany i ma charakter bardzo merytoryczny.

Z dokumentów przedstawionych przez Władze wizytowanego kierunku wynika, że w procesie określenia celów i efektów kształcenia wizytowanego kierunku oraz perspektywy jego rozwoju brali udział zewnętrzni interesariusze. Zdecydowanie pozytywnie należy ocenić funkcjonowanie Rady Biznesu, której członkami są przedstawiciele licznej grupy pracodawców współpracujących z Uczelnią. Rada opiniowała m.in. efekty kształcenia oraz siatki godzinowe. Uwagi Rady były uwzględniane w dalszych pracach władz Wydziału.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 27 lipca 2005 roku, skład Rady Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie powinni w 20% stanowić studenci. Na podstawie protokołów z Rady Wydziału i rozmowy z Prodziekanem stwierdzono, że do 30 września 2014 r. w Radzie zasiadał jeden student, przy czternastoosobowym składzie Rady stanowiło to zaledwie 7%. Spotkanie Zespołu Oceniającego z Samorządem Studenckim jak i z Władzami Wydziału wskazało, że powodem takiej sytuacji nie jest brak aktywności studentów, a błędne określenie liczby mandatów przez Władze. Zespół Oceniający został zapewniony przez Władze Wydziału, że skład Rady zostanie uzupełniony o odpowiednią liczbę studentów. Samorząd opiniuje plany i programy studiów podczas spotkań z Władzami. Zgodnie z informacją uzyskana od Władz i przedstawicieli Samorządu, do wizytacji nigdy nie zostały zgłoszone uwagi do tych dokumentów. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, przedstawiciele Samorządu podkreślili, że podczas spotkań z Władzami poruszane są również kwestie sporne dotyczące nauczycieli. W opinii członków Samorządu wszystkie zgłaszane w ten sposób problemy są rozwiązywane przez Władze w sposób korzystny dla studentów. Na Wydziale uchwałą Rady Wydziału nr XX/4/2014 z dnia 5 września 2014 powołano Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz Rozwoju Oferty Dydaktycznej. Do wizytacji nie odbyło się spotkanie Komisji, Dziekan zapewniła o włączeniu w przyszłości w skład Komisji

przedstawiciela studentów.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia na kierunku *zarządzania* Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie w pełni wpisuje się w misję i strategię rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu oraz strategię Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie między innymi poprzez wybór praktycznego profilu kształcenia na wizytowanym kierunku i kompleksowe dostosowanie oferty kształcenia do aktualnych realiów rynku pracy. Określone w strategii cele potwierdzają rangę, jaką Uczelnia zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery kształcenia. Analiza i ocena koncepcji kształcenia pozwala na stwierdzenie, że kierunek ma wyraźnie określoną tożsamość. Program kształcenia na kierunku *zarządzanie* charakteryzuje się innowacyjnością, różnorodnością oraz elastycznością. Jest zgodny z nowatorskimi trendami w kształceniu na tym kierunku studiów w polskim szkolnictwie wyższym.

1.2) Kadra akademicka, studenci oraz przedstawiciele rynku pracy, uczestniczą w budowaniu koncepcji kształcenia kierunku *zarządzanie* i jego perspektyw rozwojowych. Podczas wizytacji Uczelnia przedstawiła dokumentację dotyczącą współpracy z interesariuszami wewnętrznymi, a przede wszystkim zewnętrznymi, w tym opinie i rekomendacje dotyczące koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju należy uznać za wysoki. Studenci uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia poprzez przeprowadzaną ankietyzację oraz udział w organach kolegialnych Uczelni i Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 98/2012 z dnia 20 lipca 2012 r. Konwent określił - zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji - efekty kształcenia na kierunkach studiów realizowanych przez Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu oraz jej jednostki organizacyjne od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku studiów.

Uczelnia umiejscowiła kierunek studiów *zarządzanie* w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych określając jego profil na studiach I stopnia jako praktyczny, zaś na studiach II stopnia jako ogólnoakademicki. Wskazano, iż efekty kształcenia mieszczą się w dziedzinie nauk ekonomicznych w takich dyscyplinach naukowych jak: nauki o zarządzaniu, ekonomia oraz finanse. Dla studiów I stopnia określono 20 efektów w zakresie wiedzy, 22 efekty w zakresie umiejętności oraz osiem w zakresie kompetencji. Efekty te zgodnie z zasadami wyznaczonymi przez Krajowe Ramy Kwalifikacji zostały przyporządkowane do właściwych efektów obszarowych w zakresie nauk społecznych dla profilu praktycznego. Analiza opisu kierunkowych efektów kształcenia pozwala uznać, iż wpisują się one wyraźnie w dyscyplinę nauki o zarządzaniu, a także niektóre efekty w dyscyplinę ekonomia i finanse (jak np. *Rozróżnia typowe metody projektowania i przeprowadzania badań w poszczególnych obszarach działalności przedsiębiorstwa np. badaniu rynku, analizy finansowej, poziomu jakości produktów*). Opis efektów w zakresie umiejętności i kompetencji wyznacza jego profil praktyczny, jak np. *K_U17 Posiada umiejętność efektywnego zarządzania zasobami*

organizacji na poziomie operacyjnym i taktycznym lub K_K01 jest zdolny do kierowania i pracy w zespole. Efekty obszarowe są realizowane na ogół przez kilka efektów kierunkowych.

Dla studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim określono 17 efektów w zakresie wiedzy, 20 w zakresie umiejętności, osiem w zakresie kompetencji społecznych. Analiza efektów kształcenia potwierdza ich osadzenie w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, a także ekonomia i finanse. Efekty te przyporządkowano właściwie do wszystkich efektów obszarowych określonych w zakresie nauk społecznych dla profilu ogólnoakademickiego. Każdy efekt obszarowy jest reprezentowany przez jeden lub kilka efektów kierunkowych. Efekty przedmiotowe mieszczą się we wskazanych dyscyplinach nauki i pokrewnych. Np. efekt *Zna przepisy prawa w tym dyrektywy i rozporządzenia UE regulujące funkcjonowanie podmiotów gospodarczych oraz przepływu towarów, usług i ludzi na rynku europejskim* nawiązuje do dyscypliny prawo w zakresie dziedziny nauk prawnych.

Porównując opis efektów kształcenia na poziomie studiów I i II stopnia obserwuje się akcentowanie na studiach II stopnia aspektów metodologicznych jak np. *Zna podstawy metodologii badań naukowych i zasady tworzenia instrumentów badawczych w zakresie metod ekonomicznych, Zna metodykę projektowania struktur organizacyjnych oraz implementacji ich wzorców.* Szczególnie ważne jest tu zwrócenie uwagi na metodologiczne aspekty dotyczące badań naukowych, które tworzą możliwości nabycia umiejętności niezbędnych na profilu ogólnoakademickim dla uczestniczenia studentów w badaniach naukowych. Ponadto w zakresie umiejętności podkreśla się umiejętność analizy złożonych procesów, tworzenie innowacyjnych rozwiązań, umiejętność opracowywania określonych koncepcji zarządzania zmianami itp. Zatem efekty dobrze różnicują I i II poziom kształcenia. Zespół oceniający stwierdza, iż określone efekty kształcenia dla kierunku *zarządzanie* dla studiów I i II stopnia są zgodne z zasadami ujętymi przez Krajowe Ramy Kwalifikacji oraz z koncepcją rozwoju kierunku.

Wyższa Szkoła Bankowa od wielu lat, zgodnie ze swoją misją współpracuje z przedstawicielami rynku pracy, w tym w określaniu efektów kształcenia. Również na Wydziale Ekonomicznym Wydziału w Szczecinie współpraca ta wspiera proces dydaktyczny na kierunku *zarządzanie*. Analiza przedmiotowych efektów kształcenia szczegółowo przedstawionych w kartach przedmiotu pozwala zauważyć, iż współpraca z Radą Partnerów przyniosła oczekiwane rezultaty. Do efektów kształcenia wprowadzono sugerowane przez pracodawców umiejętności pracy w grupie /pracy zespołowej, umiejętności miękkie jak np. radzenie sobie ze stresem, umiejętności podejmowania decyzji, a także akcentowanie umiejętności językowych w tym języka biznesu. Te elementy pojawiły się również w efektach przedmiotowych wskazujących na umiejętności budowania projektów, przyjmowania różnych ról w pracy zespołowej, posługiwania się językiem obcym - specjalistycznym, analizy studium przypadku. Efekty przedmiotowe rozwijają i uszczegóławiają efekty kierunkowe, są dobrze osadzone we wskazanych dyscyplinach naukowych. W kartach przedmiotu wskazano szczegółowe przyporządkowania efektów przedmiotowych do kierunkowych oraz obszarowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przyporządkowania te zachowują właściwy związek między wskazanymi grupami efektów, a analiza opisu efektów przedmiotowych i kierunkowych wskazuje na ich spójność.

Struktura hierarchiczna efektów kształcenia wychodząca od efektów przedmiotowych, szczegółowo przedstawionych w kartach przedmiotu, poprzez efekty kierunkowe wyraźnie zorientowane na aspekty zarządcze w zakresie wiedzy umiejętności i kompetencji społecznych, aż do efektów obszarowych, pozwala stwierdzić, że istnieją pełne możliwości realizacji efektów na wszystkich poziomach kształcenia. W kartach przedmiotów umieszczono również założenia i cele kształcenia, które znajdują wsparcie w efektach kształcenia i wzmacniają możliwość realizacji efektów kierunkowych i obszarowych poprzez cele i efekty szczegółowe jak np.: budowanie umiejętności z zakresu:

- metod analizy strategicznej organizacji i jej otoczenia
- wykorzystania zaawansowanych metod badań w poszczególnych obszarach działalności organizacji
- prowadzenia negocjacji, w tym negocjacji na rynku międzynarodowym
- podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw, a także działalności organizacji nienastawionych na zysk
- modelowania i przewidywania przebiegu wybranych procesów w organizacji.

Jednocześnie u absolwenta kierunku *zarządzanie* rozwijane są kompetencje społeczne szczególnie w zakresie brania odpowiedzialności za powierzone mu zadania oraz samodzielnego podejmowania decyzji w tym decyzji w sytuacjach kryzysowych. Szczególnie ważną rolę pełnią tu praktyki zawodowe. Uczelnia efekty kształcenia wprowadziła do programu praktyk zawodowych oraz do kart przedmiotu. Efekty kształcenia określone dla praktyk zawodowych wpisują się w proces kształcenia i są zorientowane na integrację efektów wiedzy wskazanych dla wybranych przedmiotów i efektów umiejętności nabytych podczas praktyk zawodowych

Każdy student ma dostęp do informacji dotyczących kierunkowych efektów kształcenia oraz przedmiotowych efektów kształcenia zawartych w sylabusach poprzez osobiste konto internetowe na platformie Moodle. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie znali pojęć wprowadzonych przez Krajowe Ramy Kwalifikacji, nie potrafili wskazać typologii efektów kształcenia, a także w większości nie znali efektów sformułowanych dla wizytowanego kierunku

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia są dostępne dla studentów w bibliotece oraz w sieci Extranet po zalogowaniu studenta. Na stronie internetowej Uczelni znajdują się krótkie informacje o sylwetce absolwenta, brakuje opisu efektów kształcenia. Dla kandydatów na studia dostępny jest jedynie wykaz przedmiotów z podziałem na poszczególne semestry studiów. Dostęp do opisów efektów kształcenia należy uznać za niewystarczający. Żaden ze studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie wiedział, że efekty dostępne są w bibliotece.

2.2).

Efekty kształcenia zarówno na poziomie kierunku jak i przedmiotu sformułowane są zrozumiałym językiem umożliwiającym ich sprawdzalność. Używane terminy jak np. student potrafi, zna, wie, interpretuje, rozróżnia, jest przygotowany itp. tworzą możliwość sprawdzalności tych efektów. W zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji efekty kierunkowe są sprawdzalne poprzez efekty przedmiotowe, których nie tylko suma, ale i synergia daje możliwość sprawdzenia efektu kierunkowego. Przedstawione w kartach przedmiotu przyporządkowania efektów przedmiotowych do kierunkowych i obszarowych pokazują rolę każdego przedmiotu w sprawdzeniu efektu kierunkowego.

Studenci są zapoznawani z przedmiotowymi efektami kształcenia podczas pierwszych zajęć w semestrze. Nauczyciele akademicy, zdaniem studentów, przedstawiają efekty w sposób zrozumiały. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym potwierdzili oni, że uzyskanie przedstawianych przez nauczycieli efektów jest możliwe do sprawdzenia.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, a także dyplomy prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach do dyplomu wskazane jest: w pkt. 2 - Informacje o dyplomie ust. 2.3 – Nazwa i status Uczelni wydającej dyplom – określenie statusu Uczelni, tj. „niepubliczna Uczelnia zawodowa”, zamieszczenie informacji, na podstawie jakiej ustawy funkcjonuje obecnie Uczelnia. Natomiast zapis dotyczący określenia podstawy prawnej rejestru Uczelni niepublicznych i związków Uczelni niepublicznych („na podstawie ustawy z

dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późniejszymi zmianami) wydaje się zbędny.

Przechowywanie efektów kształcenia

W Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu obowiązuje Zarządzenie nr 12/2013 Kanclerza z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej, którego celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, a także określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych. Tryb przekazywania do Archiwum Uczelni zostało uregulowane w Zarządzaniu nr 2/2007 z dnia 23 marca 2007 r. w sprawie archiwum zakładowego Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego.

Dziekan Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie - Zarządzeniem nr 62A z dnia 1 października 2013 r. w sprawie określenia terminu przechowywania prac pisemnych stanowiących zaliczenie lub egzamin z poszczególnych przedmiotów ustalił okres przechowywania przez prowadzących zajęcia dydaktyczne dokumentacji potwierdzającej wyniki prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych wynoszący 12 miesięcy od daty zaliczenia lub egzaminu dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Wydział ma opracowany szczegółowy system weryfikacji efektów kształcenia. Podstawowym szczeblem weryfikacyjnym są efekty przedmiotowe. W kartach przedmiotu podano katalog sposobów weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, który jest dostosowany do specyfiki przedmiotu, jego celów. Istotnym elementem systemu weryfikacji jest weryfikacja końcowych efektów kształcenia poprzez proces dyplomowania. System ten jest szczegółowo określony poprzez odpowiednie zarządzenia dziekana i Regulamin Studiów. Uczelnia opracowała standardy prac dyplomowych. Wszelkie informacje dotyczące systemu oceny efektów kształcenia, w tym końcowych efektów kształcenia znajdują się na osobistych kontach internetowych studentów. Zwraca uwagę szczególnie opracowana zasada procesu dyplomowania wraz z podaniem odpowiednich ścieżek postępowania w przypadkach niezaliczenia kolejnych etapów procesu dyplomowania. Informacje te zostały udostępnione studentom w formie internetowej, jak i specjalnego spotkania. Ogólne zasady oceny efektów kształcenia, w tym etapowych ujęte są w Regulaminie Studiów. Uczelnia podjęła systemowe prace nad pomiarem efektów kształcenia na poziomie kierunku, które będą zastosowane we wszystkich Uczelniach grupy WSB i Wydziałach zamiejscowych, w tym w Szczecinie.

Zgodnie z § 20 Regulaminu studiów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, w Uczelni obowiązuje sześciostopniowa skala ocen. Najwyższą oceną jest 5 (bardzo dobry), najniższą, i jedyną negatywną oceną jest 2 (niedostateczny). Karty przedmiotów zawierają ogólne informacje o metodach oceniania poszczególnych efektów. Studenci są zapoznawani ze szczegółowymi metodami podczas pierwszych zajęć. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO, system ten jest przejrzysty i powszechnie dostępny. Ponieważ studenci rzadko korzystają z kart przedmiotów, prowadzący podczas semestru przypominają o obowiązujących metodach sprawdzania efektów.

W kartach przedmiotu znajdują się metody weryfikacji zakładanych przedmiotowych efektów kształcenia odnoszące się do każdego efektu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Katalog metod sposobów weryfikacji efektów kształcenia przewiduje w zależności od specyfiki przedmiotu, specyfiki efektu: test, projekt, określenie parametrów projektu, rozwiązanie studium przypadku, esej, pytania otwarte, burza mózgów, analizę ryzyka projektu, dyskusję, pracę w grupie, sprawdzian, quizy, zadania domowe na platformie Moodle, kolokwium, prezentację, aktywności indywidualne, praca pisemna itp. Wszystkie wskazane w kartach przedmiotu sposoby weryfikacji efektów zostały właściwie przyporządkowane do każdego z zakładanych efektów przedmiotowych.

Karty przedmiotów zawierają przyporządkowane do konkretnych efektów metody ich sprawdzania. W przedmiotach składających się z różnych form zajęć występuje rozróżnienie tychże metod sprawdzania. Studenci ocenianego kierunku sporadycznie korzystają z sylabusów. Polegają na informacjach przekazywanych przez nauczycieli akademickich. W opinii wyrażonej podczas spotkania z ZO potwierdzili, że ich zdaniem wykorzystywane metody sprawdzania są adekwatne do efektów.

System weryfikacji efektów kształcenia zorientowany jest na poszczególne etapy procesu dydaktycznego i uwzględnia bieżącą ocenę efektów, semestralną i końcową. Przegląd prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych, jak i wśród semestralnych np. projektów, opracowań, prac egzaminacyjnych lub zaliczeniowych, pozwala uznać że wymagania etapowe są zgodne z wymaganiami określonymi w sylabusach, zaś sposób weryfikacji odpowiada wskazanym tam sposobom zaliczania przedmiotów. Stopień trudności przeglądanych prac etapowych nie budził zastrzeżeń. Tryb zaliczania semestru określono w § 17 Regulaminu Studiów, zaś tryb zaliczania przedmiotu w § 21. Zasady dotyczące przeprowadzania egzaminów w tym komisyjnych ujęte są w § 24 -27 Regulaminu, powtarzanie przedmiotu, powtarzanie semestru, przedłużanie sesji określa § 37. Zasady dotyczące prac dyplomowych określa § 54 Regulaminu, egzaminu dyplomowego i ukończenie studiów § 60 i 71. Proces dyplomowania uszczegóławiają: Zarządzenia Dziekana Wydziału Ekonomicznego: w sprawie: terminów składania prac dyplomowych, w sprawie określania trybu realizowania egzaminu kierunkowego, w sprawie szczegółowych kryteriów oceny egzaminu dyplomowego, w sprawie zasad oceny egzaminu dyplomowego, w sprawie formy pracy dyplomowej. Określone zostały standardy prac dyplomowych i szczegółowe warunki dla wystawienia oceny od bardzo dobrej do niedostatecznej. Na studiach I stopnia dla rocznika kończącego studia w roku akademickim 2013/2014 na studiach stacjonarnych były realizowane projekty dyplomowe, a na studiach niestacjonarnych prace licencjackie. W roku akademickim 2014/2015 zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych realizowane są projekty dyplomowe. Na studiach II stopnia proces dyplomowania realizuje się poprzez egzamin dyplomowy oraz pracę magisterską. Zgodnie z § 55 ust. 2 Regulaminu studiów praca dyplomowa/magisterska oceniana jest niezależnie przez promotora i recenzenta wyznaczonego przez dziekana. W przypadku negatywnej oceny recenzenta, dziekan wyznacza drugiego recenzenta którego ocena traktowana jest jako ostateczna.

Egzamin dyplomowy w przypadku gdy praca dyplomowa ma charakter projektu dyplomowego obejmuje ocenę:

Prezentacji projektu z wagą 0.4, argumentacji z wagą 0.4, formułowania wniosków z wagą 0,1, wykorzystania wiedzy z wagą 0.1. Ocenę końcową oblicza się jako: 60% średniej arytmetycznej ocen całości studiów, 20% średniej arytmetycznej ocen projektu dyplomowego 20% oceny z egzaminu dyplomowego. Ocena projektu dyplomowego ma sformułowane następujące kryteria: Problem badawczy z wagą 0,2, Przyjęte rozwiązania z wagą 0,5, Metody i techniki wykorzystane dla rozwiązania problemu z wagą 0,2, Wymogi formalne z wagą 0,1. Ocena dla prac dyplomowych ma następujące kryteria: Wartość merytoryczna pracy z wagą 0.5, Zastosowane metody badawcze- waga 0,2, Ocena źródeł literaturowych- waga 0,1, Ocena struktury pracy - waga 0,1, Formalna poprawność pracy- waga 0,1. Wynik ostateczny oblicza się na podstawie: 60% średniej arytmetycznej ocen całości studiów, 20% średniej arytmetycznej ocen pracy dyplomowej lub magisterskiej i 20% oceny z egzaminu dyplomowego. Określono skalę ocen dla egzaminu dyplomowego oraz końcowej oceny na dyplomie. Warunkiem zaliczenia seminarium dyplomowego na ostatnim semestrze studiów jest przygotowanie i złożenie projektu dyplomowego oraz jego przyjęcie przez promotora i pozytywna ocena.

Zespołowi oceniającemu przedstawiono zestawy pytań-zagadnień do egzaminu dyplomowego dla studiów I i II stopnia. Zagadnienia te weryfikują wiedzę kierunkową programu kształcenia. W zasadach dyplomowania ujęte są szczegółowe warunki i zasady pozytywnej weryfikacji końcowych efektów kształcenia, a także szczegółowe zasady

postępowania w przypadku otrzymania ocen niedostatecznych z pracy dyplomowej lub przebiegu egzaminu dyplomowego. Określone są szczegółowo zasady powtarzania semestru. Na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń wszystkich przedmiotów i pozytywnej oceny z egzaminów oraz uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS. Studenci mają prawo do jednego podejścia do zaliczeń i egzaminów w trybie zwykłym i jednego w trybie poprawkowym. Przegląd protokołów zaliczeń oraz informacji zawartych w raporcie samooceny pozwala zauważyć, iż w strukturze ocen egzaminacyjnych na studiach I stopnia oceny niedostateczne stanowią około 15%, a na studiach II stopnia około 6%, co potwierdza, iż studentom są stawiane odpowiednie wymagania. Również na egzaminach dyplomowych oceny poniżej dobry stanowią około 30%.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO, są oni oceniani prawidłowo przez nauczycieli akademickich. Oceny zdaniem studentów są formułowane obiektywnie. Podczas dyplomowania praca jest starannie weryfikowana przez promotora, co w ich opinii pozwala na odpowiednie poprawienie błędów i uzyskanie satysfakcjonującej studenta oceny.

Wymagania stawiane studentom w poszczególnych etapach kształcenia, jak i w procesie dyplomowania są szczegółowo wystandaryzowane poprzez: opracowane standardy prac dyplomowych, warunki zaliczenia seminarium dyplomowego i oceny pracy dyplomowej, warunku egzaminu dyplomowego ze wskazaniem wymagań dla oceny bardzo dobrej, dobrej, dostatecznej oraz przypadku w której ocena jest niedostateczna. Ponadto wystandaryzowane są wymagania na poszczególnych przedmiotach poprzez wskazanie w kartach przedmiotów wymagań wstępnych, warunków zaliczenia przedmiotu i sposobów weryfikacji każdego zakładanego efektu kształcenia na poziomie przedmiotu.

Karty przedmiotów zawierają metody oceny uzyskania efektów. Wymagania stawiane studentom na poszczególne oceny są zależne od prowadzącego zajęcia. Studenci podczas spotkania z ZO podkreślili, że nauczyciele przyznają oceny obiektywnie. Wymagania odpowiadające najniższej ocenie stanowiącej podstawę do zaliczenia są podawane przez prowadzących na pierwszych zajęciach w semestrze, następnie powtarzane przed przystąpieniem do zaliczenia/egzaminu.

Na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu skala odpadu wynosi 35% na I roku w stosunku do ogółu studentów I stopnia i po 9% na II i III roku studiów, a więc jest wysoka. Na studiach II stopnia na I roku zrezygnowało ze studiów 36% ogółu studentów, a na II roku 4%. Natomiast skala odsiewu jest niższa i sięga na studiach I stopnia około 1 %, a na studiach II stopnia jest bardzo niska i wynosi około 4%. Zespół oceniający uważa, iż należy zidentyfikować przedmioty, które sprawiają studentom największą trudność i podjąć działania zaradcze, wspomagające studentów w procesie dydaktycznym.

Zdaniem studentów główną przyczyną odsiewu jest fakt rezygnacji osób, które nie radzą sobie z łączeniem pracy i innych obowiązków ze studiowaniem. Obecni na spotkaniu z ZO podkreślili, że większości udaje się łączyć studia z pracą zawodową i innymi obowiązkami. Ich zdaniem równie częstym powodem rezygnacji jest brak postępów w nauce.

Studenci mają zapewniony dostęp do informacji dotyczących stosowanego systemu oceny osiągnięć studentów. Każdy student posiada swoje osobiste konto w Extranecie (internetowy system wymiany informacji). Student ma na tym koncie informacje dotyczące programu studiów, indywidualnego planu zajęć, warunków zaliczania przedmiotu, sposobów weryfikacji efektów kształcenia z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, terminów dyżurów wykładowców, oraz władz Uczelni, praktyk, staży, pomocy materialnej, szczegółowe informacje o przedmiotach, efektach kształcenia są zawarte na platformie e learningowej Moodle.

Ogólne ramy systemu oceniania zostały określone w Regulaminie studiów. Podczas pierwszych zajęć w semestrze nauczyciele akademicy zapoznają studentów ze stosowanym systemem oceny. Studenci podczas spotkania z ZO ocenili poziom dostępności informacji o systemie oceny jako bardzo dobry.

Na wizytowanym Wydziale kształcenie na odległość ma wyłącznie charakter wspomagający. Na platformie Moodle umieszczone są kursy każdego przedmiotu zawierające elementarne informacje, w tym rozwinięte treści kształcenia, warunki zaliczenia przedmiotu, sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci nie wskazali żadnego kursu prowadzonego metodami kształcenia na odległość.

2.4)

Badanie losów zawodowych absolwentów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu – przeprowadza na zlecenie Uczelni - Centrum rozwoju Szkół Wyższych TEB Akademia Sp. z oo. Na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie badanie zawodowych losów absolwentów przeprowadza Biuro Karier od roku 2010 poprzez projekt: Badanie atrybutów marki. Przeprowadzane są dwa typy badań. Pełne badanie oceny wdrożenia atrybutów marki realizowane w cyklu 3 letnim „Badanie atrybutów marki -3” BAM-3 – w którym badani są wszyscy interesariusze oraz w cyklu rocznym BAM 1 dotyczącym wybranych interesariuszy. Określono zakres czasowy badania dla grupy: Absolwenci WSB studiów I i II stopnia, absolwenci studiów podyplomowych i absolwenci MBA. Absolwenci zaraz po ukończeniu studiów są proszeni o wyrażenie zgody na przeprowadzenie badań. Mogą oni wypełnić elektroniczną ankietę, jednak ze względu na niewielki odsetek wypełniających, po pół roku do absolwentów telefonują ankieterzy, którzy zadają pytania z elektronicznej анкiety. W 2014 roku badanie przeprowadzono na 55 absolwentach kierunku *zarządzanie* Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

Przedstawiony harmonogram prac, a także określony tryb pracy przewiduje przez władze Wydziału przygotowanie, na podstawie wyników badań ankietowych BAM propozycji działań doskonalących, a następnie wdrożenie ich i w kolejnym kroku ocenę wprowadzonych działań doskonalących. Po przeprowadzeniu badania wyniki przedstawiane są Władzom Wydziału w formie raportu i prezentacji zawierającej zestawienie wszystkich szkół wyższych z grupy WSB. Efekty badania są uwzględniane przez Władze Wydziału na takich samych zasadach jak badania innych interesariuszy wykonywane w ramach Badania Atrybutów Marki. Wśród pytań zadawanych absolwentom znajduje się między innymi pytanie o braki w umiejętnościach. Pytanie to stanowi cenne źródło informacji mogące przysłużyć się doskonaleniu oferty Uczelni. Brakuje pytań o wiedzę i kompetencje. Wyniki prezentowane są z podziałem na miasta – siedziby WSB i Wydziałów zamiejscowych, a nie ze względu na ukończone kierunki studiów. Może to stanowić problem przy wyciąganiu wniosków co do konkretnych kierunków na poszczególnych Uczelniach.

Uczelnia przewiduje powtórne badanie absolwentów po 3 i 5 latach od zakończenia studiów. Kolejne badanie BAM ma być weryfikatorem wprowadzonych działań doskonalących. Podczas wizytacji przedstawiono pełną dokumentację dotyczącą badania losów zawodowych absolwentów. Badania przeprowadzono w całej grupie Uczelni WSB w tym na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie. Wyniki badań ankietowych wskazały na ogół na przydatność treści i form kształcenia w karierze zawodowej, przy czym absolwenci wskazywali na konieczność kreowania umiejętności pracy w grupie. Takie wskazanie wychodziły również od pracodawców. Jedyną rozbieżność jaka wynikała z tych badań to, iż pracodawcy wskazywali na konieczność posiadania umiejętności posługiwania się językiem obcym, co absolwenci nie uznali za niezbędne.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace dyplomowe

Prace dyplomowe są na dobrym poziomie. Widoczny jest właściwy nadzór promotorski. Zakres prac generalnie umożliwia weryfikację założonych kierunkowych efektów kształcenia. Tematyka prac jest związana z zakresem kierunku *zarządzanie*, ale były pojedyncze prace, których tematyka wychodziła poza kanon kierunku *zarządzanie*. Prace dyplomowe reprezentują zróżnicowany poziom ale są właściwie oceniane.

Prace przejściowe

Analizowane prace przejściowe wskazują, że ich zakres merytoryczny, przyjęte formy weryfikacji wiedzy i umiejętności studenta pozwalają na obiektywną ocenę efektów .

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Zakładane efekty kształcenia dla kierunku *zarządzanie* dla studiów I i II stopnia są zgodne z zasadami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz koncepcją kształcenia. Wskazano właściwe dyscypliny naukowe, w których określono efekty kształcenia. Efekty kierunkowe i przedmiotowe uwzględniają oczekiwania rynku pracy, dobrze ilustrują profil praktyczny, akcentując umiejętności, w tym również umiejętności miękkie. Efekty kształcenia zostały określone we współpracy z przedstawicielami pracodawców i wyraziście wyznaczają specyfikę studiów I i II stopnia, podkreślając dla studiów II stopnia orientację na aspekty metodologiczne i poszerzoną wiedzę.

2.2) Efekty kształcenia zostały opisane w sposób zrozumiały i pozwalający na określenie odpowiednich metod ich weryfikacji. W opinii studentów efekty kształcenia są przedstawiane studentom w sposób zrozumiały, a sposób ich sformułowania umożliwia ocenę stopnia ich osiągnięcia.

2.3) Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów na poszczególnych przedmiotach w ujęciu semestralnym, jak i bieżącym, a także w procesie dyplomowania. Zasady dyplomowania są precyzyjnie określone. System oceny jest dostępny na indywidualnych kontach internetowych studentów. Sposób oceny efektów kształcenia jest prezentowany przez nauczycieli akademickich podczas pierwszych zajęć w semestrze.

2.4) Badanie losów zawodowych absolwenta stanowi element szerokiego systemu badań interesariuszy stosowanego przez Uczelnię. Absolwenci wypełniają ankiety pół roku po ukończeniu studiów, ponadto będą proszeni o wypełnienie ankiet 3 i 5 lat po ukończeniu studiów. Ankietowanie absolwentów stanowi cenne uzupełnienie pozostałych badań i może być wykorzystywane do doskonalenia oferty dydaktycznej.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału oraz Konwent.

Na mocy Uchwały nr XII/4/2013 z dnia 31 lipca 2013 r. Rada Wydziału przyjęła plany studiów i programy nauczania dla kierunku *zarządzanie* od roku akademickiego 2013/2014. Natomiast Uchwałą nr XIX/1/2014 z dnia 8 lipca 2014 r. Rada Wydziału zatwierdziła programy kształcenia dla ocenianego kierunku i poziomu kształcenia od roku akademickiego 2014/2015.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Konwentu oraz Rady Wydziału w czasie których były zatwierdzone zostały wymienione wyżej dokumenty

Realizowany program studiów w pełni zorientowany jest na realizację każdego z zakładanych efektów kształcenia. Opracowana matryca odniesień pokazuje iż każdy efekt kierunkowy znajduje wsparcie w kilku lub kilkunastu przedmiotach, jak też i formach zajęć oraz stosowanych metodach dydaktycznych. Właściwe dostosowanie form zajęć: ćwiczeń, zajęć projektowych do zakładanych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych zapewnia osiągnięcie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Treści kształcenia poszczególnych przedmiotów są przyporządkowane do przedmiotowych efektów kształcenia, co w pełni pozwala na realizację zakładanych efektów przedmiotowych oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wyrazili opinię, że wszystkie dotychczasowe przedmioty pokrywają się z ich oczekiwaniami, w odniesieniu do sylwetki absolwenta wizytowanego kierunku. Podkreślili, że zarówno studia pierwszego, jak i drugiego stopnia opierają się w znacznej części na zajęciach praktycznych.

Studia na I stopniu o profilu praktycznym trwają 6 semestrów i oferują na studiach stacjonarnych 1526 godzin zajęć zorganizowanych oraz od roku akademickiego 2014/2015 - 12 tygodni praktyki zawodowej. Studia niestacjonarne również trwają 6 semestrów i obejmują 974 godzin oraz 12 tygodni praktyki zawodowej. Ogólny wymiar godzin programu studiów wraz z praktyką zawodowa tworzy ramy dla realizacji zakładanych efektów kształcenia. Na studiach I stopnia prowadzone są następujące specjalności: *Zarządzanie przedsiębiorstwem, Zarządzanie finansami, Gospodarowanie nieruchomościami, Zarządzanie BiHP, Zarządzanie zasobami ludzkimi*. Program charakteryzuje się dobrym doбором treści kształcenia wywodzących się z dyscyplin naukowych, w których osadzono efekty kształcenia, jak i odpowiednimi metodami dydaktycznymi takimi jak np. studia przypadków, dyskusja, praca w grupach.

Studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim trwają 4 semestry i obejmują na studiach niestacjonarnych (studia stacjonarne nie są uruchomione) 406 godzin. Oferowane są takie specjalności jak *Psychologia w zarządzaniu, Zarządzanie finansami, Zarządzanie logistyczne, Zarządzanie przedsiębiorstwem, Zarządzanie w turystyce i hotelarstwie*. Program specjalności, w tym treści kształcenia, zarówno na studiach I jak II stopnia dobrze wpisuje się w zakres programowy kierunku *zarządzanie*. Efekty kształcenia dotyczące aspektów metodologicznych badań naukowych wspierane są takimi przedmiotami jak: Prognozowanie ekonomiczne, Elementy statystyki matematycznej. Aspekty zarządcze rozwijane są w takich przedmiotach jak: *Koncepcje zarządzania, Zarządzanie procesami, Psychologia zarządzania*. Dobór form zajęć jest odpowiedni do osiągnięcia umiejętności i kompetencji. Na studiach I stopnia udział zajęć laboratoryjnych, projektowych i seminaryjnych wynosi około 22% na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zaś ogółem godzin aktywizujących około 60%, co tworzy właściwe warunki dla realizacji zakładanych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych na kierunku o profilu praktycznym. Zajęcia organizowane w warunkach zbliżonych do środowiska pracy jak: wizyty studyjne w przedsiębiorstwach Szczecina, zajęcia warsztatowe prowadzone przez praktyków gospodarczych wzmacniają proces kształcenia na profilu praktycznym. Jako przykłady niektórych zajęć praktycznych można podać:

- *Zarządzanie procesami w organizacji* - zajęcia prowadzone przez praktyka zajmującego się w pracy zawodowej analizą i optymalizacją procesów biznesowych w przedsiębiorstwach. Zajęcia prowadzone są na oprogramowaniu ADONIS z wykorzystaniem case'ów z praktyki. Projekt końcowy dotyczy mapowania procesów w istniejącej organizacji.
- *Negocjacje i mediacje* - zajęcia prowadzone przez praktyka -negocjatora A Policji na przykładach z praktyki.
- *Procedury w zarządzaniu nieruchomościami* - zajęcia prowadzone są w terenie przez licencjonowanego zarządcę,
- *Organizacja i metody pracy służb BHP* - zajęcia prowadzone przez praktyka z uprawnieniami inspektora oparte na przykładach z praktyki.

Rozmowa z menedżerem kierunku *zarządzanie* pozwoliła ustalić, iż udział tych zajęć w programie kształcenia w kolejnych latach będzie zwiększany. Na studiach II stopnia (niestacjonarnych) o profilu ogólnoakademickim udział zajęć projektowych i seminarium wynosi około 26%, zaś ogółem zajęć aktywizujących około 62%. Jako zajęcia praktyczne można wskazać np.

Prawo handlowe - zajęcia prowadzone przez praktyka prowadzącego kancelarię prawną oparte na rzeczywistych przypadkach

Zarządzanie procesami - zajęcia prowadzone przez praktyka zajmującego się w pracy zawodowej analizą i optymalizacją procesów biznesowych w przedsiębiorstwach. Zajęcia prowadzone na oprogramowaniu ADONIS z wykorzystaniem case'ów z praktyki będące rozwinięciem zagadnień z I stopnia studiów.

Trening kierowniczy - zajęcia prowadzone przez praktyka z uprawnieniami trenerskimi, (w formule warsztatowej).

Organizacja i zarządzanie obiektami turystycznymi i hotelarskimi - wizyty studyjne w obiektach hotelowych w Szczecinie (Radisson Blu, Novotel)

Taka struktura form zajęć tworzy właściwe warunki dla realizacji zakładanych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. SeminaRIA dyplomowe tworzą możliwości udziału studenta w badaniach naukowych poprzez realizację prac magisterskich. Wydział oferuje ponadto na studiach II stopnia wyrównawczy program kształcenia dla studentów, którzy ukończyli studia I stopnia spoza obszaru nauk społecznych oraz spoza dziedziny nauk ekonomicznych. Program ten, obok treści właściwych dla studiów II stopnia, obejmuje treści kształcenia z zakresu I stopnia niezbędne do progresji wiedzy i umiejętności na bazie efektów z zakresu studiów I stopnia. W programie tym wprowadza się takie przedmioty jak *Podstawy ekonomii, podstawy rachunkowości, podstawy finansów, marketing, podstawy organizacji i zarządzania*.

W raporcie samooceny wskazano metody dydaktyczne takie jak: casey, projekcje multimedialne, projekty indywidualne i zespołowe, burza mózgów, metody problemowe, gry dydaktyczne. Analiza sylabusów pozwala zauważyć, iż wymienia się w nich takie metody dydaktyczne jak np. warsztaty, dyskusje, studium przypadku, projekty, praca w grupie. Spotyka się również bardziej zawężone ujęcie sprowadzone do wskazania jako metody dydaktycznej wykładu i ćwiczeń, co w opinii Zespołu jest raczej formą zajęć i wymaga wskazania metody dydaktycznej. Treści kształcenia poszczególnych przedmiotów w zakresie wiedzy czerpią z dorobku dyscyplin naukowych, z których się wywodzą i w pełni pozwalają na realizację zakładanych efektów przedmiotowych oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta na poziomie studiów I i II stopnia. Realizację każdego z zakładanych efektów kształcenia umożliwia również wspomaganie informatyczne procesu dydaktycznego poprzez wykorzystywanie odpowiednich pakietów komputerowych.

Wydział ma opracowany program praktyki w wymiarze 12 tygodni. Program obejmuje moduł obowiązkowy zawierający podstawy prawne i przedmiot działalności przedsiębiorstwa, organizację podmiotu gospodarczego, dokumentację organizacyjną oraz infrastrukturę przedsiębiorstwa. Program zawiera moduły do wyboru. Spośród 6 oferowanych modułów student ma zrealizować 4 moduły, a w przypadku praktyki skróconej 2 moduły spośród 3. Uczelnia określiła 17 modułów uwzględniających podstawowe obszary działalności przedsiębiorstwa jak na przykład: kadry, jakość, marketing, sprzedaż, ceny, handel. Program praktyk tworzy możliwości nabywania zakładanych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, co wskazuje matryca efektów kształcenia.

Studenci wyrazili opinię, że czas trwania studiów pierwszego i drugiego stopnia jest odpowiedni. Zajęcia są w opinii studentów równomiernie rozdzielone na poszczególne semestry nauki. Podział form zajęć spełnia ich oczekiwania. Studenci mogą wybrać jedną z sześciu oferowanych specjalności. Osoby obecne na spotkaniu z ZO nie korzystały nigdy z zajęć prowadzonych metodami kształcenia na odległość.

System ECTS jest zgodny z zasadami i przepisami określonymi w przepisach prawa. Na studiach I stopnia ogólna liczba punktów do uzyskania przez studenta w celu ukończenia studiów wynosi 187. Liczba punktów w poszczególnych semestrach wynosi od 30 do 34, a więc zachowane jest równomierne obciążenie studenta pracą. Łączna liczba punktów, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich i studentów wynosi na studiach stacjonarnych 123, a na studiach niestacjonarnych 124. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych wynosi 45 dla obu trybów studiów. Łączna liczba punktów dla zajęć o charakterze praktycznym wynosi 71 punktów. Dla zajęć ogólnouczelnianych przewidziano 24 punkty ECTS, a dla zajęć do wyboru 62. Za zajęcia do wyboru zalicza się przedmioty specjalnościowe, języki obce, seminaria dyplomowe.

Na studiach II stopnia ogólna liczba punktów ECTS dla całego programu studiów wynosi 120. Liczba punktów w poszczególnych semestrach wynosi 30, więc jest równomierne obciążenie studenta pracą. Łączna liczba punktów, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich i studentów wynosi na studiach niestacjonarnych 63. W ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych wynosi 37, zaś dla zajęć o charakterze praktycznym wynosi 36 punktów. Dla zajęć ogólnouczelnianych przewidziano 13 punktów, a dla zajęć do wyboru 48, co nieco przekracza wymagany 30% udział takich zajęć. Za zajęcia do wyboru zalicza się przedmioty specjalnościowe, języki obce, seminaria magisterskie. Uczelnia przedstawiła dokładną specyfikację wszystkich zajęć przypisanych do wymienionych grup zajęć. Kwalifikacja zajęć praktycznych, z nauk podstawowych, jak i do wyboru nie budziła żadnych wątpliwości i miała potwierdzenie w opisie zawartym w kartach przedmiotu. Zespół oceniający zwraca uwagę, iż przedmioty WF i BHP nie mają przyznanych punktów ECTS.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO nie znali zasad przypisywania punktów ECTS. Nie byli w stanie określić czy liczba punktów odpowiada pracochłonności danego przedmiotu. Ankiety przeprowadzane przez Uczelnię nie zawierają pytań mogących pomóc w diagnozowaniu ewentualnych problemów w tym zakresie.

Sekwencja przedmiotów w programie studiów zarówno I jak i II stopnia jest właściwa i umożliwia progresję wiedzy, jak i umiejętności. Przedmioty specjalnościowe rozpoczynają się na wyższych semestrach, zaś na I roku studiów oferowane są przedmioty zawierające wiedzę o charakterze ogólnym oraz przedmioty podstawowe.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO nie wskazali żadnych problemów ani sugestii w zakresie sekwencji przedmiotów. Nie zdarzyło się im by przedmioty powtarzały treści lub wymagały wiedzy, umiejętności i kompetencji uzyskiwanych na kolejnych semestrach.

Podczas wizytacji Uczelnia przedstawiła komplet dokumentów potwierdzających organizację praktyk zawodowych: regulamin praktyk, zasady organizacji praktyk zawodowych, zasady zaliczania praktyk, zasady doboru firm. Praktyki prowadzone były w wymiarze 8 tygodni, a od roku 2014/2015 wprowadzone są już do programu kształcenia w wymiarze 12 tygodni. Miejsca odbywania praktyk umożliwiają w pełni realizację zakładanych efektów kształcenia gdyż są to zarówno duże korporacje, jak też małe i średnie przedsiębiorstwa, w których występują procesy zarządcze różnego szczebla i skali.

Studenci studiów pierwszego stopnia mają do odbycia 12 tygodni praktyki studenckiej w ciągu całych studiów. Powinni oni zadeklarować na specjalnym formularzu termin odbycia praktyki. Praktykę mogą podzielić w dowolny sposób i rozłożyć na kolejne lata studiów. Do kompetencji Dziekana należy zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej lub skrócenie wymiaru praktyki, jeśli wykonywana praca nie odpowiada w pełni profilowi studiów. Formularze wymagane do zaliczenia, umożliwiają weryfikację uzyskanych podczas praktyk efektów kształcenia. Jednym z dokumentów potrzebnych do zaliczenia praktyki jest ankieta wypełniana przez zakład pracy. Większość studentów spośród obecnych na spotkaniu z ZO PKA, uzyskała zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej.

Organizacja zajęć zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych na studiach I stopnia, a niestacjonarnych na studiach II stopnia sprzyja realizacji zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia prowadzone są na studiach stacjonarnych od poniedziałku do piątku w godzinach dopołudniowych w blokach do 3 godzin. Na studiach niestacjonarnych liczba zjazdów jest dostosowana do ogólnej liczby godzin, a zajęcia prowadzone są w soboty i niedziele od godziny 8 do 18.35 w blokach do 3 godzin. Nie stwierdzono nadmiernej koncentracji zajęć z jednego przedmiotu jak i z jednym prowadzącym choć są przypadki prowadzenia 6 godzin przez jednego prowadzącego z tą samą grupą studentów, ale są to wówczas inne formy zajęć np. wykład oraz ćwiczenia. Grupy ćwiczeniowe liczą do 35 studentów, zaś laboratoryjne - 18. Zdaniem Zespołu oceniającego liczebność grupy ćwiczeniowej /konwersatoryjnej powinna być niższa.

W opinii studentów stosowane w ramach kierunku formy zajęć pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Oferta kształcenia na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie na kierunku *zarządzanie*, podobnie jak w Uczelni macierzystej w Poznaniu tworzy możliwości indywidualizacji kształcenia dla studentów ambitnych i szczególnie uzdolnionych. Szczegółowe zasady procesu indywidualizacji kształcenia zawiera Regulamin Studiów. Indywidualny plan studiów i program kształcenia określa Regulamin studiów w § 38-44, który przewiduje inny niż przewidziany w normalnym trybie okresu nauki, innej kolejności zaliczania przedmiotów i składania egzaminów oraz innego doboru przedmiotów w zależności od zainteresowania studentów. Prawo studiowania w ramach IPS przysługuje studentom o szczególnych uzdolnieniach i wysokiej średniej ocen oraz studentom, którzy na podstawie skierowania przez Uczelnię podjęli studia zagraniczne. Z tego prawa student może skorzystać poprzez złożenie odpowiedniego wniosku i po zaakceptowaniu przez Dziekana indywidualnego planu zaliczeń i egzaminów na dany rok akademicki. Poza tym program studiów jest tak skonstruowany aby dawał możliwości pewnego zróżnicowania i elastyczności w zależności od potrzeb i zainteresowań studentów. Takie możliwości daje wybór specjalności lub przedmiotów specjalnościowych, przedmiotów do wyboru i seminariów dyplomowych.

Regulamin studiów w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu Wydział Ekonomiczny w Szczecinie zakłada możliwość ubiegania się przez studentów o Indywidualny Plan Studiów i Program Kształcenia. Prawo do takiej formy indywidualizacji mają studenci szczególnie uzdolnieni i z wysoką średnią ocen, studenci wyjeżdżający na zagraniczne Uczelnie w ramach współpracy międzyuczelnianej i studenci z orzeczoną niepełnosprawnością. W semestrze letnim 2013/2014 z IPSiPK korzystało 21 studentów ocenianego kierunku na obu poziomach kształcenia. W ramach IPSiPK studenci w sposób indywidualny ustalają terminy i formy zaliczeń i egzaminów z nauczycielami. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego ze studentami, powiedzieli iż nie znali możliwości dostosowania planu studiów do indywidualnych możliwości. Informacje o Indywidualnym Planie Studiów i Programie Kształcenia udzielane są w dziekanacie. Informacje te powinny być też przekazywane osobom z orzeczoną niepełnosprawnością np. przy okazji składania podań o stypendium.

3.2)

Zakładane kierunkowe efekty kształcenia są rozwijane poprzez efekty przedmiotowe, a w celu ich realizacji dobierane są odpowiednie treści kształcenia, metody dydaktyczne, formy zajęć, praktyki zawodowe na studiach I stopnia, i sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Analiza wszystkich tych komponentów pozwala stwierdzić, że tworzą one spójną całość. Sposoby weryfikacji efektów dostosowane są do celu kształcenia i zakładanego efektu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Szczególnie cenne są wciąż rozwijane zajęcia prowadzone w warunkach zbliżonych do środowiska pracy, które wzmacniają profil praktyczny studiów I stopnia. Zadaniem Zespołu oceniającego należy

rozwijać metody dydaktyczne umożliwiające studentom II stopnia (profil ogólnoakademicki) udział w badaniach naukowych.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów przedmiotowych i kierunkowych oraz zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na studiach I stopnia o profilu praktycznym prowadzone są zajęcia w warunkach zbliżonych do środowiska pracy jak np. wizyty studyjne. Udział zajęć laboratoryjnych, projektowych i ćwiczeniowych właściwie wspomaga realizację zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia stwarza w swoim Regulaminie studiów możliwość indywidualizacji procesu kształcenia. Z możliwości tej korzysta przede wszystkim grupa osób z niepełnosprawnościami. Praktyki zawodowe są realizowane i zaliczane w prawidłowy sposób.

3.2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć, metody dydaktyczne uwzględniające wymogi profilu praktycznego na studiach I stopnia oraz ogólnoakademickiego na studiach II stopnia oraz sposoby weryfikacji efektów kształcenia tworzą spójną całość.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzi 52 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym:

- 2 profesorów dr hab. nauk ekonomicznych,
- 12 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 25 doktorów nauk ekonomicznych,
- 1 doktor nauk prawnych
- 2 doktorów nauk ścisłych (matematyka, informatyka),
- 10 magistrów.

W grupie 12 doktorów habilitowanych: 6 reprezentuje dyscyplinę ekonomia, 3 finanse, 3 nauki o zarządzaniu. W grupie 28 doktorów: 25 reprezentuje dziedzinę nauk ekonomicznych, w tym 20 posiada stopnie naukowe i dorobek w dyscyplinie ekonomia, 3 w dyscyplinie finanse, 2 w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. Wśród prowadzących zajęcia magistrów dominują posiadający dyplom kierunków ekonomicznych (6), pozostali to magister matematyki (2) i prawa (2).

W strukturze kwalifikacji pracowników prowadzących zajęcia zdecydowaną przewagę mają reprezentanci nauk ekonomicznych, posiadający tytuły i stopnie naukowe w dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (ekonomia, nauki o zarządzaniu, finanse).

Zdecydowana większość prowadzących zajęcia dydaktyczne posiada też dorobek praktyczny związany z pracą w różnych firmach, urzędach administracji publicznej, Instytucie Analiz Diagnoz i Prognoz Gospodarczych, Instytucie Gospodarki Nieruchomościami, sieciach handlowych, biurach doradztwa podatkowego, bankach i in. Zajęcia prowadzone przez tych pracowników są zgodne z ich kwalifikacjami formalnymi oraz doświadczeniem zawodowym, co biorąc pod uwagę realizację praktycznego poziomu kształcenia na pierwszym stopniu studiów, zasługuje na pozytywną ocenę.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie* w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. do 30 czerwca 2014 r., za wyjątkiem dwóch osób, która zostały zatrudnione w Uczelni od 1 października 2014 r.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 15 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 13 osób, z tego 7 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 6 osób ze stopniem naukowym doktora.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *zarządzanie* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Wszyscy wskazani do minimum reprezentują dziedzinę nauk ekonomicznych. Przegląd dorobku naukowego pozwala stwierdzić, że w grupie pracowników samodzielnych:

- 3 posiada dorobek naukowy w dyscyplinie ekonomia,
- 1 w dyscyplinie finanse,
- 3 w dyscyplinie nauki o zarządzaniu (przy czym dwie osoby posiadają dorobek zarówno w dyscyplinie ekonomia jak i nauki o zarządzaniu)

W grupie wskazanych do minimum kadrowego 6 doktorów nauk ekonomicznych zainteresowania naukowe i publikacje 3 mieszczą się w dyscyplinie finanse, 1 ekonomii i 2 w nauki o zarządzaniu.

Tematyka publikacji pracowników reprezentujących dyscyplinę ekonomia obejmuje takie zagadnienia jak: mechanizmy funkcjonowania gospodarki rynkowej, polityka regionalna, integracja gospodarcza regionów, infrastruktura transportu, logistyka, partnerstwo publiczno-prawne i in.

Pracownicy reprezentujący nauki o zarządzaniu przedstawiają w swych publikacjach podstawy nauk o organizacji przedsiębiorstw, strategie zarządzania przedsiębiorstwem, warunki funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw, marketing, relacje biznesowe i in.

Publikacje pracowników reprezentujących finanse dotyczą instrumentów finansowych systemu bankowego, systemu finansowego w krajach islamu, globalnego kryzysu finansowego.

Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry tworzącej minimum kadrowe są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinach nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse.

Wymogi odnośnie do prowadzenia praktycznego profilu kształcenia na I stopniu studiów również są spełnione. Spośród zaliczonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich doświadczenie praktyczne posiada 1 pracownik samodzielny, 4 doktorów oraz liczna grupa pracowników zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych.

Zdaniem Zespołu oceniającego należy wzmacniać udział w minimum kadrowym nauczycieli akademickich reprezentujących dyscyplinę nauki o zarządzaniu.

Skład minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie* prowadzonego na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 11 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 3 osoby na czas określony, tj. do 30.09.2015 r. – 1 osoba, do 30.09.2016 r. – 2 osoby.

Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *zarządzanie*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:72, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Pewne uwagi krytyczne budzi obsada zajęć. Zaliczeni do minimum kadrowego samodzielnymi pracownicy prowadzą wyłącznie seminaria dyplomowe. Wiele ważnych dla realizacji programu studiów wykładów powierzono magistrów. Przykładowo prowadzą oni wykłady tj. Prawo (jedna 7 wykładów z różnych rodzajów prawa), Strategie rozwoju MSP, Zachowania organizacyjne, Zarządzanie projektami, Zarządzanie zmianami, Komunikacja w firmie, Strategiczne zarządzanie zasobami ludzkimi, Struktury organizacyjne przedsiębiorstwa, współczesne koncepcje zarządzania, Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa i wiele innych wykładów specjalizacyjnych. W opinii Zespołu magistrów posiadający doświadczenie praktyczne są lepiej przygotowani do prowadzenia ćwiczeń, konwersatoriów, warsztatów niż wykładów.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Hospitacje zajęć pozwoliły stwierdzić bardzo dobre przygotowanie prowadzących pod względem merytorycznym i formalnym. Prowadzący bardzo umiejętnie łączyli przekazywaną wiedzę z jej praktycznym wykorzystywaniem w podejmowaniu różnych decyzji oraz starali się wzbudzać zainteresowanie studentów oczekując ich uwag i komentarzy. Zajęcia prowadzono z wykorzystaniem rzutnika multimedialnego. Ogólna ocena hospitowanych zajęć jest bardzo pozytywna, zajęcia wspomagane były prezentacjami multimedialnymi zawierającymi nie tylko omawiane zagadnienia, ale także pytania kierowane do słuchaczy. Zajęcia prowadzone były z dużym zaangażowaniem nauczycieli akademickich, wskazującym na ich szeroką wiedzę, a także doświadczenie praktyczne i doświadczenie pracy ze słuchaczami.

4.3).

Politykę kadrową na Wydziale regulują uchwały Konwentu WSB w Poznaniu oraz Zarządzenia Rektora. Zapisane w nich środki i instrumenty wspierają rozwój kwalifikacji naukowych i motywują pracowników do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych. Należą do nich:

- 1) ustalenie limitów czasowych zatrudnienia na kolejnych stanowiskach w drabinie awansu (na stanowisku asystenta bez stopnia doktora – 5 lat, adiunkta – 10 lat z możliwością przedłużenia o 2 i 4 lata).
- 2) zobowiązanie pracowników do minimum jednej publikacji naukowej w roku ze wskazaniem czynnego uczestnictwa w konferencjach,
- 3) pokrywanie kosztów związanych z realizacją przewodów w Uczelniach uprawnionych do nadawania stopni naukowych oraz kosztów uczestnictwa w konferencjach i publikowania prac naukowych,
- 4) obniżanie wymiaru pensum, udzielanie urlopów naukowych,
- 5) przyznawanie stypendiów naukowych ze środków UE w ramach realizowanego projektu „Budowa potencjału rozwojowego WSB w Poznaniu przez wzrost jakości i efektywności kształcenia”, oraz stypendiów i grantów badawczych z własnych środków,
- 6) przeprowadzanie co dwa lata oceny pracowników obejmującej działalność naukową, dydaktyczną, organizacyjną oraz uwzględnianie jej wyników w systemie wynagradzania w postaci dodatków rektorskich, podwyższania płacy zasadniczej, przyznawania nagród rektora,
- 7) sporządzanie Wydziałowej i Uczelnianej listy rankingowej opracowywanej przez Pełnomocnika Dziekana ds. Nauki oraz komisję powołaną przez Rektora ze wskazaniem liderów oraz ich wyróżnianie w postaci nagród.

W ostatnich czterech latach na ocenianym kierunku jedna osoba uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych i jedna obroniła pracę doktorską. Jeden nauczyciel akademicki korzystał z obniżki pensum i jeden został wyróżniony w rankingu.

Spotkanie z nauczycielami akademickimi kierunku *zarządzanie* spotkało się z dużym zainteresowaniem kadry. Przedmiotem dyskusji, którą zainicjowała przewodnicząca Zespołu Oceniającego było postrzeganie przez nauczycieli akademickich profilu praktycznego biorąc pod uwagę potrzeby i oczekiwania studentów, czy nasycenie programu studiów elementami praktycznymi, zbliżonymi do działań w warunkach rzeczywistych jest z punktu widzenia studentów wystarczające i czy powinien następować dalszy rozwój kształcenia idący w kierunku upracticznienia studiów. Obecni na spotkaniu wykładowcy w przeważającej większości posiadali doświadczenie zawodowe i wskazywali na zajęcia warsztatowe, które powinny być prowadzone w ramach ćwiczeń, co w znacznym stopniu przybliży je do warunków zbliżonych do rzeczywistości. Także podkreślali konieczność dalszego zwiększenia liczby zajęć prowadzonych przez praktyków gospodarczych. Studiując w ramach profilu praktycznego student oczekuje kształcenia bardziej pod kątem umiejętności, wymaga to m.in. pracy w mniejszych grupach. Pamiętać przy tym należy, że słuchacze mają zróżnicowane zainteresowania wynikające z ich pracy zawodowej, dlatego przekazywanie im wiedzy nie tylko w obszarze, w którym chcieli by się „doutczyć”, ale także bardziej rozległej jest podstawa studiów wyższych, bez względu na profil tych studiów. Prowadzący zajęcia dostrzegają jednak problemy tego zróżnicowania zainteresowań. Łatwiej realizuje się zajęcia praktyczne ze studentami mającymi wsparcie zawodowe, trzeba umiejętnie wykorzystać ich umiejętności w pracy grupowej na zajęciach warsztatowych. Pewnym problemem jednak jest prowadzenie seminarium dyplomowego w grupie osób, których praca zawodowa jest daleka od umiejętności zawodowych pozyskiwanych w ramach studiów.

Podczas spotkania dyskutowano także na temat „jakości kandydata”, a w szczególności dyskutowano o stopniu motywacji do podjęcia studiów. Nauczyciele akademicy stwierdzili, że bardziej zmotywowani są studenci wybierający kierunek *zarządzanie* niż *logistyka*. Ci ostatni mają mniejsze doświadczenie zawodowe i wybierają kierunek ze względu na perspektywy zawodowe. Nakład pracy w ramach kształcenia praktycznego musi być w tym przypadku większy – zarówno nauczyciela, jak i studenta. Obecni na spotkaniu nauczyciele akademicy z zadowoleniem ocenili działania Uczelni wspierające ich rozwój naukowy.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba i struktura kwalifikacji pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia. W strukturze kadry dominują pracownicy reprezentujący nauki ekonomiczne. Są wśród nich posiadający dorobek naukowy w dyscyplinach ekonomia, nauki o zarządzaniu, finanse, do których odnoszą się efekty kształcenia oraz pracownicy posiadający dorobek praktyczny.

4.2) Kadra tworząca minimum kadrowe w pełni spełnia ustawowe wymagania odnośnie kwalifikacji formalnych, obciążenia dydaktycznego, dorobku naukowego. Minimum to tworzy 7 doktorów habilitowanych i 6 doktorów nauk ekonomicznych. Należy wzmocnić udział w minimum kadrowym osób reprezentujących dyscyplinę nauki o zarządzaniu. Zajęcia prowadzone przez osoby z wykształceniem magisterskim a posiadające doświadczenie zawodowe powinny mieć charakter zajęć warsztatowych, konwersatoryjnych, a w uzasadnionych przypadkach wykładowych.

4.3) Polityka kadrowa Wydziału zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego i zawiera wiele instrumentów motywująco-kontrolnych sprzyjających rozwojowi i stabilizacji kadry.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Wydział Ekonomiczny w Szczecinie dysponuje nowoczesną, dobrze wyposażoną bazą dydaktyczną. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w budynku stanowiącym siedzibę Wydziału, którego użytkowanie oparte jest na długoterminowej umowie najmu. W budynku tym znajdują się

- 2 aule (268 i 119 miejsc),
- 2 duże sale wykładowe (97 miejsc każda),
- 13 sal ćwiczeniowych (od 16 do 40 miejsc),
- 4 laboratoria komputerowe (20 miejsc w każdym).

W sumie w pomieszczeniach dydaktycznych może przebywać 1071 studentów.

Sale dydaktyczne zostały wyremontowane i wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny w ramach projektu „Przebudowa i wyposażenie bazy dydaktycznej WSB w Poznaniu Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie”, są jasne, czyste, kadrze i studentom zapewniają wysoki komfort nauczania.

W czterech laboratoriach komputerowych znajdują się komputery z zainstalowanym systemem operacyjnym Windows 7. Aktualnie dostępne w laboratoriach oprogramowanie wspomagające proces dydaktyczny na kierunku „zarządzanie” obejmuje: pakiet Microsoft Office w wersji 2007 i 2003, Comarch ALTUM, „program księgowy Symfonia, program Płatnik, oprogramowanie firmy InsertGT, pakiet ADONIS, pakiet ARIS, program TSSQL, Speedtrans, Amadeus, FlexSim. Lista zainstalowanego oprogramowania zmienia się corocznie w związku z wymaganiami prowadzących zajęcia.

Wszystkie komputery mają dostęp do Internetu. Studenci mają dostęp do bezprzewodowego Internetu na terenie Uczelni.

Z uwagi na dużą liczbę studentów niestacjonarnych Wydział wynajmuje w weekendy pomieszczenia dydaktyczne w Zespole Szkół nr 8 w Szczecinie. W ich skład wchodzi 24 sal dydaktycznych, dwie pracownie informatyczne oraz sala konferencyjna. Łącznie w salach tych może przebywać 1092 studentów.

Wydział Ekonomiczny w Szczecinie posiada własną bibliotekę. Księgozbiór Biblioteki zawiera około 1500 tytułów dotyczących tematyki zarządzania. W Bibliotece znajdują się wszystkie podręczniki i skrypty wskazane w sylabusach jako literatura podstawowa. W stałej prenumeracie Biblioteki pozostaje kilka tylko czasopism naukowych w języku polskim: Bank, Marketing i Rynek, Online Marketing, Przegląd Organizacyjny, Logistyka, Personel i Zarządzanie.

W Bibliotece przywiązuje się duże znaczenie do wdrażania nowoczesnych źródeł informacji. Elektroniczne bazy danych stanowią istotne uzupełnienie zasobów tradycyjnych i są udostępniane w Czytelni na stanowiskach komputerowych. Są to następujące bazy danych: IBUK.PL, PROQUEST, EBSCO, INFOR LEX, LEX OMEGA, ELSEVIER, Springer Link, NATURE, SCIENCE, Web of Knowledge.

Sale dydaktyczne są, zdaniem studentów, wyposażone adekwatnie do prowadzonych w nich zajęć. Studenci podkreślili, że podczas wielu zajęć wykorzystywane są projektory lub inne multimedia. W budynku Uczelni zapewniony jest dostęp do bezprzewodowego Internetu. Studenci w latach poprzedzających wizytację zwrócili uwagę Władzom, na brak wystarczającej ilości ławek na korytarzach. Problem ten został częściowo rozwiązany poprzez dostawienie dodatkowych krzeseł. Na korytarzach stoją ponadto kioski z dostępem do Internetu. W bibliotece znajduje się jedno stanowisko z komputerem oraz kilka stolików i krzeseł, przy których mogą pracować studenci. Zbiory biblioteki zostały przez studentów ocenione jako wystarczające, obecni na spotkaniu nie korzystali z elektronicznych zasobów, do których mają dostęp studenci (takich jak platforma iBuk).

Znaczna część studentów zalicza swoje praktyki na podstawie odbywanej pracy zawodowej. Jeżeli miejsce zatrudnienia nie odpowiada w pełni studiowanemu kierunkowi studiów, Dziekan nie zalicza praktyk, lub skraca okres ich odbywania. Studenci podczas spotkania z ZO chwalili to rozwiązanie. Miejsce odbywania praktyk musi zostać potwierdzone w Biurze Karier. W opinii studentów miejsca odbywania praktyk są adekwatne do studiowanego kierunku.

Baza dydaktyczna nie jest przystosowana do potrzeb niepełnosprawnych studentów. W budynku w którym odbywają się zajęcia znajduje się winda, jednak nie jest ona przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, podobnie jak toalety znajdujące się na terenie obiektu. Sale dydaktyczne również nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Brak jest dodatkowych systemów nagłośnieniowych, oraz jakichkolwiek udogodnień w bibliotece.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział dysponuje właściwą, co do ilości i jakości wyposażenia, bazą dydaktyczną, zapewniającą realizację zakładanych efektów kształcenia. Zasoby biblioteczne są systematycznie uzupełniane drogą zakupu ze środków Uczelni, wymiany pomiędzy Uczelniami i z darów. Elektroniczne bazy danych stanowią ważne uzupełnienie zbiorów tradycyjnych. Infrastruktura Wydziału nie oferuje żadnych udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami. Zarówno w dostępie do zbiorów biblioteki jak i dostępie do infrastruktury w budynku. Sale dydaktyczne są bardzo dobrze przystosowane do prowadzenia zajęć. Miejsca odbywania praktyk są w ocenie studentów dobierane prawidłowo.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rozwój badań naukowych i świadczenie usług badawczych stanowi jedno z podstawowych zadań Wydziału wskazanych w statucie WSB w Poznaniu.

Badania naukowe pracowników związanych z ocenianym kierunkiem finansowane są ze środków własnych Wydziału oraz ze źródeł zewnętrznych. W analizowanym okresie corocznie na realizację badań naukowych z budżetu Wydziału 50 000 zł przeznaczano na pokrycie kosztów uczestnictwa pracowników w konferencjach i seminariach oraz kosztów publikacji prac naukowych w wydawnictwie Uczelnianym i w wydawnictwach zewnętrznych.

Na Wydziale realizowano też projekty finansowane zewnętrznie, w których uczestniczyli pracownicy zaangażowani w proces dydaktyczny na kierunku zarządzanie tj.

- „Centra usług wspólnych jako źródło wiedzy i innowacji na rzecz wzrostu gospodarczego”; grant NCN – termin realizacji 2011-2015,
- „Wykorzystanie narzędzi rachunkowości w logistyce – współczesne doświadczenia Polski, Niemiec i Białorusi”; grant NCN – termin realizacji 2010-2013,
- „Partnerstwo publiczno-prywatne jako determinanta rozwoju jednostek samorządu terytorialnego na przykładzie gmin województwa zachodniopomorskiego”; grant MNiSzW – 2009 r.

Obecnie Wydział jest jednym z partnerów wniosku złożonego do Komisji Europejskiej o finansowanie projektu LOGISTICA Balticum: Breakthrough Ecoefficient Package - Oriented Logistics for the Baltic Corridor and Beyond.

Do głównych nurtów badawczych pracowników związanych z ocenianym kierunkiem należą:

- konkurencyjność przedsiębiorstw w sektorze usług,
- zarządzanie procesowe,
- zarządzanie projektami,
- zarządzanie rozwojem lokalnym i regionalnym,
- innowacyjność i rozwój przedsiębiorczości,
- zarządzanie marketingiem,
- internet w biznesie i in.

Efekty badań naukowych pracownicy publikują w wydawnictwach WSB w Poznaniu, Zeszytach Naukowych WSB (6 pkt), Studiach Zarządzania i Finansów WSB Poznań, w wydawnictwach o zasięgu ogólnopolskim, lokalnym, monografiach pokonferencyjnych wydawanych przez różne ośrodki ogólnopolskie.

Rezultaty prowadzonych badań są także wykorzystywane w opracowywanych podręcznikach, skryptach, materiałach dydaktycznych. Można wskazać następujące podręczniki, których współautorami są pracownicy kierunku zarządzanie:

- Podstawy nauki o organizacji, wyd. II zmienione, red. PWE 2011,
- Elementy nauki o przedsiębiorstwie, red. Economicus, Szczecin 2011,
- Makroekonomiczne mechanizmy funkcjonowania gospodarki, re, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2012,
- Zarządzanie i planowanie marketingowe. Wybrane problemy, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2005,
- Usługi w Polsce. Nauka, dydaktyka, praktyka wobec wyzwań przyszłości,. Zeszyty Naukowe US 2008, nr 497,
- Współczesne przedsiębiorstwo portowe i żeglugowe, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2013 i in.

Warto też podkreślić starania pracowników o upowszechnienie wyników badań naukowych na organizowanych lub współorganizowanych konferencjach tj.:

- „Przestrzeń w nowych realiach gospodarczych”,

- „Kadry dla biznesu”,
- „Metody, narzędzia i technologie informatyczne w gospodarce opartej na wiedzy”,
- „Ryzyko w finansach i bankowości”,
- „Przestrzeń w nowych realiach gospodarczych”.

Referaty z tych konferencji zostały opublikowane w Zeszytach Naukowych WSB w Poznaniu nr 27/2010 i 31/2010 oraz w Studiach Zarządzania i Finansów WSB w Poznaniu nr 1/2010.

W badaniach naukowych nie uczestniczą studenci.

WSB w Poznaniu ma podpisane umowy o współpracy z wieloma europejskimi instytucjami zagranicznymi w zakresie wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej, a także z Franklin University w USA.

W latach 2011-2014 tylko jeden student i jeden nauczyciel akademicki Wydziału w Szczecinie uczestniczyli w programie Erasmus. Świadczy to o braku ich zainteresowania tym programem.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Wydział Ekonomiczny czyni starania o rozwój badań naukowych prowadzonych na ocenianym kierunku. Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia w postaci podręczników, materiałów, przykładów, prezentowanych na wykładach i ćwiczeniach, pozwalają na wprowadzenie autorskich programów wielu przedmiotów i modyfikacji specjalności. Należy podjąć działania aktywizujące studentów w proces badań naukowych.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Rekrutacja na kierunek *zarządzanie* określona została odpowiednimi uchwałami Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Na rok akademicki 2013/2014 jest to Uchwała nr 69/ 2012 z dnia 31 maja 2012 r., a na rok akademicki 2104/2015 - Uchwała nr 87/2013 z dnia 31 maja 2013. W Uchwałach określono dokumenty jakie kandydat zobowiązany jest przedłożyć w postępowaniu rekrutacyjnym oraz postępowanie rekrutacyjne. Szczegółowe warunki rekrutacji na studia II stopnia określają, iż kandydaci na studia II stopnia po kierunkach studiów I stopnia takich jak: *zarządzanie*, logistyka, FiR, ekonomia przyjmowani są na studia II stopnia bez obowiązku zaliczania dodatkowych różnic programowych. Kandydatom po innych kierunkach dziekan wyznacza różnice programowe, które są zobowiązani zaliczyć. Dla tych kandydatów jest organizowany rozszerzony program kształcenia. Zdaniem Zespołu oceniającego, zasady rekrutacji na studia II stopnia powinny zostać zmodyfikowane, gdyż Krajowe Ramy kwalifikacji dają możliwość budowania kierunków „Nowych,” o nowych nazwach i programach a być może spełniających kryteria podjęcia studiów na II stopniu na kierunku *zarządzanie*, z uwagi na zdobytą wiedzę i umiejętności. Zatem warto określić warunki rekrutacji z uwzględnieniem efektów kształcenia, które są niezbędne dla realizacji efektów określonych dla studiów II stopnia kierunku *zarządzanie*. Warunki rekrutacji nie zawierają ograniczeń dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Limity miejsc określa Konwent. Limity miejsc uwzględniają potencjał kadrowy Wydziału oraz możliwości zapewnienia odpowiedniej infrastruktury dydaktycznej.

7.2)

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie znali zasady odzwierciedlenia całkowitego nakładu pracy studenta w punktach ECTS. Podkreślili jednak,

że ich zdaniem liczba godzin przeznaczonych na poszczególne zajęcia jest odpowiednia. Zwrócili również uwagę, na odpowiedni, ich zdaniem, podział godzin pomiędzy poszczególne formy zajęć dla danego przedmiotu.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że nauczyciele akademicy obiektywnie formułują oceny. Oceny są wystawiane zgodnie z zasadami przedstawianymi na pierwszych zajęciach w semestrze. Nie zwracali dotychczas uwagi na metody oceniania zawarte w kartach przedmiotów, stąd nie byli w stanie potwierdzić, czy zasady podawane podczas pierwszych zajęć są zgodne z tymi określonymi w kartach przedmiotów. W opinii studentów oceny są formułowane przejrzysto, w przypadku wątpliwości, zgodnie z § ust. 4 Regulaminu studiów, studenci mogą poprosić prowadzącego o uzasadnienie wystawionej oceny w ciągu 7 dni od podania oceny przez prowadzącego.

7.3)

Biuro Karier Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie organizuje dla studentów pierwszego roku spotkania dotyczące możliwości uczestniczenia w programie Erasmus+. Dział Współpracy z Zagranicą mieści się w Poznaniu, studenci mogą starać się o wyjazd do jednej z 23 Uczelni. Uczelnia nie bierze udziału w krajowych programach wymiany. Studenci nie znają zasady przyznawania liczby punktów ECTS poszczególnym przedmiotom.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie wyrazili zainteresowania brania udziału w krajowych i w międzynarodowych programach wymiany. Jako najważniejszy powód braku zainteresowania takimi programami studenci wskazali pracę zawodową, sytuację osobistą i barierę językową. Uczelnia zaoferowała studentom przedmiot prowadzony w języku angielskim, jednak nie znalazł on wystarczającego zainteresowania.

Współpraca międzynarodowa prowadzona przez Uczelnię w ramach programów wymiany studentów nie wywiera żadnego wpływu na proces kształcenia. Skala wymiany jest minimalna – w 2013 roku jeden student brał udział w programie. Dotychczas żaden student z zagranicy nie przyjechał na oceniany kierunek.

7.4)

Studenci ocenianego kierunku mają dostęp do platformy moodle. Nauczyciele akademicy umieszczają w tej platformie materiały wykorzystywane podczas zajęć. Studenci podczas spotkania z ZO potwierdzili, że większość prowadzących korzysta z możliwości stwarzanych przez platformę. Ponadto nauczyciele akademicy pełnią swoje dyżury, podczas których są dostępni dla studentów. Studenci mają dostęp do biblioteki, w której mieści się czytelnia. Godziny otwarcia biblioteki są dostosowane zarówno do studentów studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Studenci podkreślili bardzo dobry kontakt z prowadzącymi. Nauczyciele korzystają z poczty elektronicznej i odpowiadają w ten sposób na pytania studentów. Studenci obecni na spotkaniu z ZO nie brali udziału w zajęciach prowadzonych metodami kształcenia na odległość. Godziny otwarcia dziekanatu są adekwatne do potrzeb studentów obu trybów. Podczas spotkania z ZO, bardzo dobrze ocenili funkcjonowanie extranetu. Podkreślili jednak, że przed zmianą interfejsu w marcu 2014 portal był ich zdaniem znacznie bardziej funkcjonalny. Jednym z elementów, które zniknęły z portalu wraz ze zmianą interfejsu są karty przedmiotów.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym, korzystali sporadycznie z kart przedmiotów, gdy były dostępne w extranecie. Szukali tam informacji o literaturze i tematyce zajęć. Informacje te znajdują się w sylabusach. Ponadto w sylabusach znajdują się informacje o koordynatorze i prowadzącym przedmiot. Karty przedmiotów zawierają szereg podstawowych informacji – o liczbie godzin czy też liczbie przypisanych punktów ECTS. Każda karta przedmiotu zawiera również cele przedmiotu i wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. W kartach znaleźć też można informacje o metodach dydaktycznych stosowanych podczas zajęć i metodach oceniania. Ponadto w kartach znajdują się tabele zestawiające poszczególne efekty kształcenia z konkretnymi metodami oceny.

Ponadto karty zawierają informacje o tym, jak powinna wyglądać praca własna studenta w ramach przedmiotu. Tak przygotowane karty mogą stanowić dla studentów dobre źródło informacji o przedmiocie.

Studenci oprócz stypendium Rektora dla najlepszych studentów, mogą skorzystać z programu VIS. *Very Important Student*. Jest to program dzięki któremu najlepsi studenci mogą być zwolnieni z opłacania czesnego i skierowany jest dla studentów pierwszego roku studiów pierwszego stopnia. Wcześniej program dotyczył także studentów wyższych lat. Na pierwszym semestrze studenci, którzy podczas nauki w szkole średniej uzyskali wysokie wyniki w olimpiadach przedmiotowych lub odnieśli inne sukcesy, mogą ubiegać się o całkowite lub częściowe zwolnienie z opłat. Studenci na drugim semestrze są zwalniani z opłat na podstawie średniej uzyskanej na pierwszym semestrze. Władze ustalają próg średniej powyżej którego następuje częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty.

Studenci podkreślili, że program VIS stanowił bardzo dobrą motywację do osiągnięcia jak najlepszych wyników. Ograniczenie programu tylko do pierwszego roku studiów pierwszego stopnia jest zdaniem studentów niekorzystne.

Samorząd studencki korzysta z uprawnienia z art. 175 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 27 lipca 2005 roku, występuje do Dziekana o powołanie komisji stypendialnej. Zgodnie z art. 177 ust. 3 tej ustawy, komisja składa się w większości ze studentów. Przewodniczącą komisji jest pracownik dziekanatu, wybór został dokonany na demokratycznych zasadach. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Decyzje w sprawie przyznania stypendiów są dostarczane studentom pocztą za potwierdzeniem odbioru. Studenci obecni na spotkaniu podkreślili, że nie spotkali się z opóźnieniami w wypłatach stypendiów. Informacje o stypendiach są dostępne w extranecie oraz bezpośrednio w dziekanacie. Studenci potwierdzili, że czują się dobrze poinformowani o możliwościach ubiegania się o stypendia. Stypendium rektora dla najlepszych studentów przyznawane jest maksymalnej, wynikającej z art. 174 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, liczbie osób.

Na Wydziale działa Samorząd Studencki, organizowane są imprezy integracyjne oraz imprezy tradycyjne, takie jak połowinki. Studenci ocenianego kierunku nie są zaangażowani w żadnej innej organizacji studenckiej. Na ocenianym kierunku nie funkcjonuje żadne koło naukowe. W przeszłości na ocenianym kierunku funkcjonowało koło naukowe Synergia, oraz Koło Coachingowe. Studenci działający w tych organizacjach skończyli studia, opiekunowie kół nie zaproponowali nowym studentom udziału w pracach kół.

Podczas spotkania ze studentami powiedzieli, że nie widzą potrzeby działania w kołach naukowych, ze względu na pracę zawodową i trudności ze znalezieniem czasu na tego typu aktywności.

Biuro Karier działające na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie oferuje studentom konsultacje CV. Ponadto Biuro Karier zorganizowało dla studentów zarządzania w trybie stacjonarnym szkolenie z umiejętności miękkich „Efektywna komunikacja, zarządzanie zespołem”. Skorzystało z niego 8 studentów.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci prezentowali pozytywne opinie dotyczące funkcjonowania systemu opieki naukowej i materialnej. Część z nich wyraziła opinię o niewystarczającym liczbie dodatkowych szkoleń organizowanych przez Biuro Karier. Wszyscy obecni na spotkaniu potwierdzili, że chętnie braliby udział w dodatkowych szkoleniach z tzw. umiejętności miękkich. Studenci wiedzą, do kogo powinni kierować ewentualne skargi i wnioski. Podkreślili także, że Władze starają się jak najszybciej reagować na zgłaszane przez nich problemy.

W spotkaniu z Zespołem Oceniającym wzięło udział około 160 studentów. Wszyscy obecni na spotkaniu byli studentami trybu niestacjonarnego. W spotkaniu uczestniczyli zarówno studenci pierwszego, jak i drugiego stopnia studiów. Studenci jako mocne strony wskazali możliwość dogodnego połączenia pracy zawodowej ze studiami. Ponadto studenci

podkreślili wysoki ich zdaniem poziom prowadzonych zajęć, przygotowanie praktyczne do przyszłej pracy. Studenci jako słabą stronę wskazali nowy interfejs platformy extranet. Stanowi to duży problem w szczególności przez usunięcie dostępu np. do kart przedmiotów.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Tryb i warunki rekrutacji zostały określone przez Uczelnię zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zasady są przejrzyste i nie dyskryminują żadnych kandydatów zarówno na studia pierwszego jak i drugiego stopnia.

7.2) Studenci czują się oceniani sprawiedliwie. Kryteria przedstawiane studentom są dla nich przejrzyste i zrozumiałe. Uzyskanie efektów kształcenia jest oceniane różnymi metodami, adekwatnymi do formy zajęć.

7.3) Uczelnia stwarza studentom możliwość brania udziału w programie Erasmus+. Popularyzacja tego programu odbywa się w zadowalającym stopniu. Studenci nie odczuwają potrzeby brania udziału w tego typu programach. Uczelnia nie uczestniczy w krajowych programach wymiany.

7.4) W Uczelni system pomocy materialnej funkcjonuje prawidłowo. Oprócz pomocy przewidzianej w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, studenci mogą skorzystać z programu VIS. Opieka dydaktyczna nie budzi zastrzeżeń. Uczelnia w sposób niewystarczający stwarza studentom możliwości rozwoju w ramach organizacji studenckich i kół naukowych. Wsparcie Samorządu Studenckiego jest adekwatne do jego potrzeb.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Podstawy prawne funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu określono w Zarządzeniu Nr 75 2013/2014 Dziekana Wydziału Ekonomicznego z dnia 24 czerwca 2014 roku.

Struktura aktualnie obowiązującego systemu obejmuje 5 rozdziałów. Są to kolejno:

1. Informacje ogólne,
2. Cele systemu,
3. Procedury i procesy systemu,
4. Struktury WSZJK,
5. Narzędzia doskonalenia systemu,
6. Przepisy końcowe.

Analiza struktury WSZJK WSB upoważnia do stwierdzenia, że opisany w tym dokumencie system został określony poprzez wskazanie wszystkich jego czterech aspektów. Wszystkie cztery aspekty - funkcjonalny, określający zdania systemu, czynnościowy - wyznaczający procedury ich realizacji, strukturalny - ustalający jednostki organizacyjne i ciała kolegialne, powołane i wskazane do realizacji zadań systemu oraz aspekt instrumentalny sprowadzony do metod i technik, zapewniających wykonania celów systemu, zostały omówione w sposób syntetyczny. Ich charakterystyka wyczerpuje podstawowe wymagania, jakie przez WSZJK stawiają obecnie obowiązujące przepisy prawa, w tym Rozporządzenia

MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Z przedstawionych podczas wizytacji dokumentów dotyczących funkcjonowania WSZJK na Wydziale Ekonomicznym wynika, że system funkcjonuje w sposób bardzo sprawny. To co jest szczególnie godne zauważenia to prowadzenie udokumentowanych, systematycznych i kompleksowych działań pro jakościowych. W skład tych wielowymiarowych działań tworzących system zarządzania jakością wchodzi:

1. Kontrola jakości - system oceny studentów,
2. Kontrola jakości przez zarządzanie jakością procesu dydaktycznego,
3. Kontrola jakości poprzez system ankietowania studentów,
4. Promocja jakości przez system stypendiów naukowych,
5. Kontrola jakości przez system weryfikacji planów i programów studiów,
6. Kontrola jakości przez system przepływu informacji,
7. Kontrola jakości poprzez zasady dyplomowania,
8. Kontrola jakości poprzez zarządzanie kierunkiem,
9. Kontrola jakości poprzez weryfikację zakładanych efektów kształcenia,
10. Kontrola jakości poprzez badanie losów absolwentów.

Wydział Ekonomiczny określił strukturę zarządzania kierunkami realizowanymi w tej podstawowej jednostce organizacyjnej, którą podporządkował analizie, ocenie i doskonaleniu efektów kształcenia. Dokonane zmiany, które przeprowadzono w roku akademickim 2013/2014 związane były z jeszcze silniejszym powiązaniem koncepcji kształcenia z deklarowanymi i osiąganymi efektami kształcenia.

W funkcjonującą dotąd strukturę zarządzania kierunkiem *zarządzanie*, której podstawowymi składnikami byli Dziekan Wydziału oraz Prodziekani – ds. Oferty Dydaktycznej oraz Studentów, włączono trzy nowe jednostki organizacyjne. Są nimi odpowiednio:

- Prodziekan ds. Jakości kształcenia,
- Menedżerowie kierunków,
- Zakład Metodyki Nauczania.

Dla wszystkich nich wskazano podstawowy zakres zadań, kompetencji i odpowiedzialności, a także ustalono relacje pomiędzy wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz oceny efektów kształcenia.

Ramowo określone zadania Prodziekana ds. Jakości kształcenia sprowadzono do inicjowania/wypracowania Systemu Zarządzania Jakością, zarządzania retencją, pomiaru i analizy stopnia osiągnięcia efektów kształcenia, nadzoru nad hospitowaniem zajęć, analizy wyników, nadzoru nad szkoleniem kadry dydaktycznej, procesu wyboru specjalności oraz realizacji zadań wynikających ze strategii Uczelni.

Zadania menedżerów kierunku, nowo utworzonego podmiotu, dotyczyły przede wszystkim procesu kształcenia, a w szczególności sprowadzały się do kierowania Zakładem Dydaktycznym, tworzenia propozycji obsady przedmiotów dla danego kierunku i specjalności studiów, przeprowadzania hospitacji zajęć w ramach kierunku i specjalności, dokonywania semestralnej oceny wykładowców prowadzących zajęcia w ramach danego kierunku i specjalności, wskazania koordynatorów poszczególnych przedmiotów dla danego kierunku i specjalności studiów i nadzoru nad ich działalnością, zapewnienia korelacji między treściami przedmiotów dla danego kierunku i specjalności, analizy programu kształcenia danego kierunku i specjalności, współpracy w zakresie rekomendowania potencjalnych partnerów biznesowych oraz nawiązywania i utrzymywania relacji z przedstawicielami pracodawców, pozyskiwania miejsc praktyk i staży studenckich, kontaktów ze studentami w celu omówienia programu kierunku i specjalności, poznania opinii studentów na temat kierunku i specjalności.

Menedżerowie kierunków przy realizacji swoich zadań korzystają ze wsparcia koordynatorów przedmiotów.

Podstawowe zadania Zakładu Metodyki Nauczania związane są m.in.: z organizacją szkoleń dydaktycznych dla pracowników, nadzorem nad tworzeniem i gromadzeniem kart przedmiotów, scenariuszy i pozostałej dokumentacji przedmiotu, nadzorem nad tworzeniem kursów e-learningowych na platformie moodle czy przeprowadzaniem hospitacji zajęć.

Analizując i oceniając zdania przypisane tym jednostkom należy zauważyć ich kompleksowość, spójność oraz całościowe ujęcie wszystkich podstawowych czynników determinujących jakość kształcenia w kontekście oceny efektów kształcenia.

W wypełnieniu wymogu, aby ocena efektów kształcenia stanowiła podstawę rewizji programu studiów i metod jego realizacji władze Wydziału, budując nową strukturę zarządzania kierunkiem, w sposób szczególny eksponują systematyczności i kompleksowość przeprowadzanych analiz i ocen.

Podstawową formą nadzoru nad procesem kształcenia w wyniku, którego zostaną osiągnięte określone efekty kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział jest nadzór nad dokumentacją przedmiotów (karty przedmiotów) sprawowany bezpośrednio przez Zakład Metodyki Nauczania we współpracy z Koordynatorami przedmiotów. Proces tworzenia i ewaluacji kart przedmiotów i dokumentów dodatkowych (ich liczba zależy od kierunku studiów) określa odrębna procedura. Zadaniem Koordynatorów przedmiotów jest merytoryczny nadzór nad przedmiotem i treściami programowymi. Koordynator przedmiotu we współpracy z Menedżerem kierunku przedstawia również propozycje obsady zajęć, która ostatecznie leży w zakresie kompetencji Dziekana. W doborze obsady kadry dydaktycznej brane są pod uwagę wyniki ankiety dydaktycznej przeprowadzanej wśród studentów pod koniec każdego semestru. Proces ankietowania określa odrębna procedura.

Reasumując można stwierdzić, że Wydział Ekonomiczny w Szczecinie WSB w Poznaniu określił w pełni zadowalający sposób strukturę WSZJK. Jego wewnętrzna budowa daje przekonujące podstawy do stwierdzenia, że stworzony system stanowi sprawną podstawę oceny programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości efektów kształcenia. Wydział prowadził kompleksowe i systematyczne przedsięwzięcia dotyczące oceny efektów kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na Wydziale Ekonomicznym, należy stwierdzić, że identyfikuje się szereg działań w tym zakresie, które podejmowane są przez władze Wydziału oraz Wydziałowe podmioty funkcjonujące na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

Są one podejmowane i skutecznie realizowane przez wszystkie wskazane wyżej podmioty składające się na strukturę zarządzania kierunkiem. Na podkreślenie zasługują tu działania realizowane przez koordynatorów przedmiotów, menedżerów kierunku oraz Zakład Metodyki Nauczania.

Narzędzia i mechanizmy służące monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia zastosowanymi w roku akademickim 2013/2014 były m.in. następujące:

- semestralna ankieta oceny wykładowców, którą wypełniają studenci Wydziału WSB – ankieta jest przekazywana studentom drogą elektroniczną – extranetem,
- coroczna ankieta oceny jakości usług edukacyjnych świadczonych przez WSB, którą wypełniają studenci studiów I i II stopnia,
- coroczna ankieta oceny jakości usług edukacyjnych świadczonych przez WSB dla słuchaczy studiów podyplomowych – oceny jakości usług dokonują słuchacze studiów podyplomowych Wydziału,
- coroczne badania Pracodawców współpracujących i niewspółpracujących z WZ w Chorzowie WSB w Poznaniu,
- kwestionariusz wykładowcy badający aktywność naukową i publikacyjną kadry naukowo-dydaktycznej oraz pracowników dydaktycznych w danym roku kalendarzowym,
- specjalna skrzynka mailowa, na którą swoje uwagi dotyczące funkcjonowania Uczelni mogą zgłaszać studenci,

- anonimowa ankieta dotycząca wywiadu z przebiegu praktyki, stażu, miejsca zatrudnienia studentów WSB,
- zebrania Katedr i Zakładów Dydaktycznych, w trakcie których omawiane są sprawy bieżące, jakościowe,
- program hospitacji zajęć dydaktyków, realizowany przez Menedżerów Kierunku, a nadzorowany przez Dziekana Wydziału,
- monitorowanie jakości e-learningowych materiałów dydaktycznych,
- monitoring poziomu zdawania egzaminów, poziomu retencji, etc. (Dziekanat prowadzi statystyki w układzie semestru, które są poddawane analizie przez Dziekana i stanowią podstawę do wprowadzenia działań naprawczych np.: wprowadzenie dodatkowych, bezpłatnych zajęć dla studentów z takich przedmiotów jak matematyka, statystyka czy ekonometria),
- stałe dyżury pracowników i Władz Wydziału oraz okazjonalne spotkania ze studentami zarówno z inicjatywy Wydziału, studentów, jak i organizacji i grup studenckich stanowią istotną płaszczyznę do wymiany doświadczeń, a przez to są doskonałym źródłem informacji dotyczącym oceny procesu dydaktycznego przez studentów,
- szkolenia z zakresu metodyki nauczania oraz aktywnych form dydaktycznych dla kadry naukowej WSB,
- zajęcia dodatkowe dla kandydatów na studia, które odbywają się w ramach Zimowej Akademii Umiejętności, z zakresu matematyki, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie oraz geografii,
- wspieranie dydaktyki przez zewnętrzne podmioty (np. Program Partnerstwa Biznesowego).
- Biuro Karier organizujące corocznie szereg szkoleń, na bieżąco współpracując z firmami komercyjnymi. Ponadto organizuje praktyki, płatne staże, miejsca pracy, wspiera studentów w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, gromadzi opinie studentów nt. firm, w których organizowane były staże i praktyki.

Zespół Oceniający otrzymał do wglądu dokumenty źródłowe potwierdzające stosowanie tych instrumentów. Zapoznał się także wynikami badań dotyczących opinii o jakości kształcenia dokonanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Miał również dostęp do stron internetowych, na których monitorowano jakość e-learningowych materiałów dydaktycznych.

Różnorodność podejmowanych w tym zakresie przedsięwzięć pokazuje jednocześnie skalę instrumentów wykorzystywanych przez Wydział w celu monitorowania i doskonalenia programu kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w wizytowanej Jednostce oraz jego przydatność w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na prowadzonych na nim kierunkach studiów, w tym na ocenianym kierunku *zarządzanie* należy mieć na uwadze fakt, że bieżący rok akademicki był w tym zakresie rokiem przejściowym. Z punktu widzenia zarządzania jakością kształcenia wystąpiło kilka istotnych zjawisk. Za najistotniejsze trzeba uznać:

- potrzebę wypracowania wielu nowych rozwiązań związanych z nową strukturą zarządzania Uczelnią, w tym w przede wszystkim zakresie zarządzania jakością kształcenia,
- oczekiwanie na przyjęcie przez Założyciela ostatecznej wersji nowej Strategii Rozwoju Uczelni,
- podjęcie szeregu cząstkowych działań projakościowych o różnym stopniu efektywności, których skutki nie są jeszcze widoczne.

Ocena skuteczności systemu zapewnienia jakości kształcenia na akredytowanym kierunku studiów nie jest w pełni zadowalająca, co wynika ze wskazanych wyżej uwarunkowań.

Prowadzone w Uczelni działania pozwalają jednak na systematyczne podnoszenie jakości kształcenia, rozumianego jako osiąganie założonych efektów kształcenia na satysfakcjonującym przez władze Wydziału poziomie. Podjęte i opisane wcześniej przedsięwzięcia, są dobrą gwarancją dla zdecydowanej poprawy skuteczności tego instrumentu i to w stosunkowo krótkim czasie

Z informacji udostępnionych przez Wydział i Uczelnię wynika, że oceniają one jakość oraz dostępność informacji w sposób kompleksowy. Pozyskane informacje dotyczące wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian tworzą system upowszechniania informacji. Obejmuje on nie tylko informacje dotyczące oferty kształcenia, programu kształcenia i upubliczniania deklarowanych efektów kształcenia, ale także stosowanego na Wydziale i w Uczelni systemu zapewniania jakości kształcenia, w tym również jego skuteczności.

Informacje związanych z ofertą kształcenia, która adresowana jest do studentów oraz kandydatów na studia, pozyskiwane są w oparciu o analizę szerokiego spektrum instrumentów zbierania informacji. Za takie uznać można mechanizmy pozwalające na identyfikację informacji zawartych w informatorze Uczelni czy stronie internetowej, ale również uzyskane z Dziekanatu i Biura Karier i Praktyk. Należą do nich również, wymienione wyżej, narzędzia i mechanizmy służące monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia oraz ankiety adresowane do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Rezultaty tych badań ankietowych, po ich ocenie i przetworzeniu są udostępniane w Intranecie pracowniczym dla każdego wykładowcy.

Innym rozwiązaniem pozwalającym na zebranie, a następnie upowszechnianie informacji będących skutkiem badania jakości kształcenia, a realizowanym w ramach projektu Badanie Atrybutów Marki, są coroczne prezentacje wyników badania i przekazywanie jego wyników w wersji elektronicznej wszystkim członkom kadry zarządzającej Uczelni. W razie potrzeby, dla celów zarządczych, zagregowane dane mogą być przedstawione w sposób bardziej szczegółowy np. z podziałem na kierunki, tryby, roczniki etc.

Formalna i realna ocena systemu upowszechniania informacji wypada pozytywnie. Pewnym problemem, jak w większości szkół wyższych, jest skala wprowadzanych zmian, które są skutkiem funkcjonującego systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia. Z analizy przedłożonych do wglądu Zespołowi Oceniającemu informacji wynika, że zakres wprowadzania takich korekt w tym systemie jest identyfikowany i stale się rozwija.

Reasumując powyższe ustalenie można stwierdzić, że na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego ocena jest w pełni zadowalająca.

8.2).

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni biorą czynny udział w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości w Uczelni. Studenci poprzez przedstawicieli Rady Samorządu Studenckiego (RSS) biorą udział w obradach Rady Wydziału z prawem głosu.

Wśród studentów systematycznie, cosemestralnie, przeprowadzany jest proces ankietyzacji dotyczący prowadzonych zajęć. Kwestionariusz ankietowy pozwala studentom na swobodną wypowiedź oraz ocenę procesu kształcenia na Uczelni. Ankietyzacja prowadzona jest elektronicznie za pośrednictwem extranetu. Na jej podstawie wypracowywane są rekomendacje w zakresie zmian w programie studiów w tym modyfikacji treści niektórych przedmiotów prowadzonych na wizytowanym kierunku. Ponadto na podstawie badań przeprowadzanych wśród absolwentów wyciągane są wnioski w zakresie przydatności poszczególnych przedmiotów, które były realizowane na wizytowanym kierunku. Weryfikacja ta odbywa się pod kątem zawodowych potrzeb studentów.

Oceniając udział przedstawicieli studentów w procesie zapewnienia jakości kształcenia należy zauważyć, że nie ma on tylko formalnego charakteru. Przedstawiciele studenci aktywnie uczestniczą w obradach poszczególnych podmiotów ds. jakości kształcenia, Rady Wydziału oraz Senatu. Przedstawiając swoje propozycje dotyczące poszczególnych rozwiązań oraz zgłaszając uwagi czy propozycje, konstruktywnie budują kulturę jakości kształcenia na Wydziale i Uczelni.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewniania jakości kształcenia uwzględniony jest w Systemie zarządzania jakością kształcenia na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Ponadto zapewniony jest w procedurach Programu Partnerstwa Biznesowego, która określa zasady opiniowania kierunków studiów i specjalności przez pracodawców, oraz Badaniu Atrybutów Marki (Uchwała nr 2/2/2010 Rady Koordynacyjnej z dnia 14 marca 2010 r, w sprawie przyjęcia „Konceptji wdrożenia atrybutów marki WSB do wnętrza organizacji”). System pomiaru atrybutów marki i oceny Uczelni w opinii interesariuszy, ma charakter kompleksowy. Obejmuje interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, określa cele i charakter przeprowadzania badań, wskazuje formy i metody wykorzystywane przy badaniach, a także procedurę konsultacji i prezentacji wyników. Z dokumentów przedstawionych przez Władze wizytowanego kierunku wynika, że w procesie określenia celów i efektów kształcenia wizytowanego kierunku oraz perspektywy jego rozwoju brali szeroki udział zewnętrzni interesariusze.

Reasumując można z pełnym przekonaniem stwierdzić, że udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu jest znaczny. Zaangażowanie studentów w jakość kształcenia i ich wpływ na jego doskonalenie jest zauważalny i można je uznać za w pełni satysfakcjonujące. Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych jest w pełni zadowalająca, a zidentyfikowane w toku oceny jakości kształcenia podejmowane przez nich działania w sposób ewidentny przyczyniają się do dostosowania efektów kształcenia do aktualnego poziomu wiedzy oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Wydział Ekonomiczny w Szczecinie jako część grupy Wyższych Szkół Bankowych podlega Badaniu Atrybutów Marki. Jest to kompleksowe badanie, w którym Uczelnia prosi o wypełnienie ankiet zarówno studentów, absolwentów, pracowników i pracodawców. Badanie przeprowadzane jest co roku. Studenci oprócz ankiet dotyczących Badania Atrybutów Marki wypełniają ankietę dotyczącą zajęć dydaktycznych. Ankietę wypełniają przez studentów elektronicznie w extranecie. W przypadku braku założonej zwrotności ankiet, studenci są proszeni o wypełnienie papierowych wersji. Identyfikacji z elektronicznymi. Ankieta BAM jest bardzo obszerną formą badania, pytania zajmują 5 stron. Studenci są w niej pytani o wiele kwestii związanych ze studiowaniem - począwszy od wizerunku Uczelni, poprzez ofertę programową, zajęcia, prowadzących, obsługę procesu dydaktycznego, aż po kwestie związane z życiem studenckim. Oprócz pytań zamkniętych, studenci mogą napisać co chcieliby poprawić w funkcjonowaniu WSB, oraz jakich informacji im brakuje. Na podstawie wyników ankiet przygotowany jest szczegółowy raport który trafia do Władz. Z raportem zapoznawany jest również Samorząd Studencki. Studenci nie znają wyników ankiet, ale podczas spotkania z Zespołem Oceniającym podkreślili oni, że wypełniane ankietę przynoszą skutki. Jako jeden z przykładów podali oni kwestię niewystarczającej ich zdaniem liczby ławek na korytarzach. Dzięki zawarciu tej informacji w kwestionariuszach ankiet Wydział zwiększył liczbę ławek na korytarzach. Ankieta dotycząca prowadzących jest znacznie krótsza, zawiera 10 pytań zamkniętych i miejsce na uwagi. Podobnie jak ankieta BAM wypełniana jest elektronicznie. Do wyników ma dostęp między innymi Samorząd Studencki. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że ankietę dotyczącą prowadzących również odnoszą skutek. Jako przykład podali oni fakt zmienienia konkretnych prowadzących, którzy w ich opinii źle prowadzili zajęcia. Uczelnia promuje wypełnianie ankiet BAM w różny sposób. Na korytarzach umieszczane są plakaty i roll-upy dotyczące wypełniania ankiet,

ponadto Uczelnia włączyła się w akcję charytatywną, za każdą wypełnioną ankietę wpłaca 1zł na konkretny cel Fundacji Mam Marzenie. Dzięki temu studenci na bieżąco widzą, ilu wypełnionych kwestionariuszy brakuje do osiągnięcia wyznaczonego celu. Na podstawie protokołów z posiedzeń Rady Wydziału i rozmowy z Władzami Wydziału, ustalono, że do 30 września 2014 w Radzie Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie zasiadał tylko jeden student. Było to niezgodne z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Podczas wizytacji władze zapewniły, że w składzie nowo powołanej przez RW Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz Rozwoju Oferty Dydaktycznej znajdzie się przedstawiciel studentów.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Działania, które podjęła Uczelnia w zakresie systemu zapewniania jakości SJZK umożliwiają stałe doskonalenie procesu kształcenia. Dotyczy to przede wszystkim systemu weryfikacji efektów kształcenia obejmującego wszystkie etapy procesu kształcenia. Z dokumentów przedstawionych przez Władze wizytowanego kierunku wynika, że służy temu także wspomniana szeroka współpraca z interesariuszami rynku pracy, którzy biorą udział w określaniu celów i efektów kształcenia, ewaluacji programów studiów czy nawet siatek godzinowych. Jak podkreślano, bardzo pozytywnie należy ocenić funkcjonowanie Rady Biznesu, której członkami są przedstawiciele licznej grupy pracodawców współpracujących z Uczelnią. Na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego ocena jest w pełni zadowalająca.

8.2) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości na Wydziale Ekonomicznym i w całej Uczelni jest istotny. W procesie zapewniania jakości kształcenia biorą udział studenci, absolwenci i pracodawcy. Uwagi i komentarze interesariuszy zewnętrznych - przedstawicieli otoczenia biznesowego mają istotny wpływ na poprawę jakości kształcenia, co jest szczególnie ważne dla realizacji praktycznego profilu studiów.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych		X			
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Kierunek *zarządzanie* ma pełne możliwości rozwoju, zarówno na studiach I jak i II stopnia. Rozwojowi sprzyja zarówno kadra akademicka, infrastruktura dydaktyczna, współpraca z partnerami biznesowymi, jak i dobra organizacja procesu dydaktycznego. Wskazane jest rozwijanie formy zajęć prowadzonych w warunkach zbliżonych do środowiska pracy, a na studiach II stopnia warunki do udziału w projektach naukowych. Należy zintensyfikować działania prowadzące do mobilności studentów. Wewnętrzny system obejmuje wszystkie podstawowe obszary wyznaczające jakość kształcenia i monitoruje oraz umożliwia doskonalenie procesu dydaktycznego..